

LUNDS UNIVERSITET

Asymmetrisk nordisk pandemihantering

En komparativ studie av orsakerna bakom Danmarks,
Finlands, Norges och Sveriges skilda smittskyddsåtgärder
under covid-19-pandemins första våg

Examensarbete för kandidatexamen i statsvetenskap
Författare: Rickard Kron

Abstract

This essay studies the non-pharmaceutical interventions (NPIs) employed by governments and other authorities in Denmark, Finland, Norway, and Sweden throughout the first phase of the COVID-19 pandemic. The NPIs are accounted for and coded using a policy instrument framework by Evert Vedung. Moreover, are the NPI selections of the countries' politicians and authorities explained through explorative motive analyses, informed by policy instrument choice theories. Finally, through a comparative design, national differences of NPI selections are explained by comparing identified intents and conceptions.

The descriptive findings include that Sweden was the only country that neither closed their borders to Europe, closed all education levels, or introduced quarantine measures. Furthermore comparatively, was Sweden's people limit of gatherings set substantially higher.

The explanatory findings include that Swedish conceptions, true or false, of the effectiveness of voluntary measures, paired with liberal preferences for non-coercive instruments, may explain Sweden's less strict response across several measure categories. Other possibly conducive factors to Swedish choices of information instruments are preferences for enduring NPIs and relatively weaker intents to limit the spread of infection. Choices of regulation instruments in Finland and Denmark may be attributed to a considered necessity of universal compliance.

Nyckelord: covid-19, policyinstrument, Norden, motivanalys, non-pharmaceutical interventions

Antal ord: 9998

Innehållsförteckning

Figurförteckning	v
Förteckning av förkortningar	vi
1 Inledning	1
1.1 Syfte och relevans	2
1.2 Frågeställningar	3
1.3 Studiens begränsningar	3
1.4 Tidigare forskning	5
2 Teoretiska utgångspunkter	7
2.1 Studiens förklaringsansats	7
2.2 Policyinstrument	8
2.2.1 Begreppet	8
2.2.2 Typologi	9
2.2.3 Paketering av policyinstrument	10
2.2.4 Val av policyinstrument	11
3 Metod och material	12
3.1 Deskriptiv metod	12
3.2 Motivanalys	13
3.3 Komparativ metod och valet av fall	15
4 Nordiska smittskyddsåtgärder	17
4.1 Utbildning	17
4.2 Arbetsplatser och näringsliv	17
4.3 Evenemang och sammankomster	18
4.4 Inhemsk rörelse	19
4.5 Inrese restriktioner	19
4.6 Skydd av riskgrupper	20
5 Analys	21
5.1 Danmark	21

5.2	Finland.....	22
5.3	Norge.....	24
5.4	Sverige.....	25
5.5	Komparation.....	26
6	Slutsatser	29
6.1	Deskriptiva slutsatser	29
6.2	Förklarande slutsatser.....	30
7	Diskussion.....	31
8	Referenser.....	32
8.1	Källor.....	32
8.2	Litteratur.....	46
9	Appendix.....	49
9.1	Danmarks vidtagna smittskyddsåtgärder	49
9.2	Finlands vidtagna smittskyddsåtgärder	51
9.3	Norges vidtagna smittskyddsåtgärder	54
9.4	Sveriges vidtagna smittskyddsåtgärder	56

Figurförteckning

Figur 1: Antal nya fall per dag och miljon invånare.....	4
Figur 2: Förklaringar på olika analytiska nivåer.....	8
Figur 3: Tre typer av policyinstrument i vardera två varianter, med exempel.	10
Figur 4: Modell över motiv, motivindikatorer och handling som söks förklaras. .	14

Förteckning av förkortningar

Förkortning	Klartext	Ev. land
AVI	Aluehallintovirasto ¹	Finland
BFD	Barne- og familiedepartementet	Norge
covid-19	coronavirus disease 2019	-
DKR	Danmarks regering	Danmark
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet	-
ErSt	Erhvervsstyrelsen ²	Danmark
EU	Europeiska unionen	-
FHI	Folkhälsoinstitutet	Norge
FHM	Folkhälsomyndigheten	Sverige
Fi	Finansdepartementet	Sverige
FIR	Valtioneuvosto ³ = Finlands regering	Finland
HD	Helsedirektoratet	Norge
HOD	Helse- og omsorgsdepartementet	Norge
JD	Justis- og beredskapsdepartementet	Norge
Ju	Justitiedepartementet	Sverige
KD	Kunnskapsdepartementet	Norge
KUD	Kulturdepartementet	Norge
KUM	Kulturministeriet	Danmark
LVM	Liikenne- ja viestintäministeriö ⁴	Finland
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Sverige
NFD	Nærings- og fiskeridepartementet	Norge
NOR	Regjeringen = Norges regering	Norge
NPI	non-pharmaceutical intervention ⁵	-
OKM	Opetus- ja kulttuuriministeriö ⁶	Finland
OxCGRT	Oxford Covid-19 Government Response Tracker	-
RK	Regeringskansliet	Sverige
S	Socialdepartementet	Sverige
SARS-CoV-2	Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2	-
SB	Statsrådsberedningen	Sverige
SER	Sveriges regering	Sverige

¹ Regionalförvaltningsverken

² Yrkesmyndigheten

³ Statsrådet

⁴ Kommunikationsministeriet

⁵ icke-medicinsk åtgärd

⁶ Undervisnings- och kulturministeriet

Förkortning	Klartext	Ev. land
SIM	Social- og Indenrigsministeriet ⁷	Danmark
SM	Sisäministeriö ⁸	Finland
SMK	Statsministerens kontor	Norge
SoS	Socialstyrelsen	Sverige
SSI	Statens Serum Institut	Danmark
SST	Sundhedsstyrelsen	Danmark
StM	Statsministeriet	Danmark
STM	Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ⁹	Finland
STPS	Styrelsen for Patientsikkerhed	Danmark
SUM	Sundhedsministeriet	Danmark
SV	Skolverket	Sverige
SÆM	Sundheds- og Ældreministeriet ¹⁰	Danmark
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö ¹¹	Finland
THL	Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos ¹²	Finland
TS	Transportstyrelsen	Sverige
U	Utbildningsdepartementet	Sverige
UD	Utrikesdepartementet	Sverige
UtD	Utenriksdepartementet	Norge
UdM	Udenrigsministeriet	Danmark
UM	Ulkoministeriö ¹³	Finland
VV	Valtioneuvoston viestintä ¹⁴	Finland
WHO	World Health Organization ¹⁵	-

⁷ Bytte namn till Social- og Ældreministeriet 21 januari 2021 (StM, [2021](#)).

⁸ Inrikesministeriet

⁹ Social- och hälsovårdsministeriet

¹⁰ Bytte namn till Sundhedsministeriet (SUM) 21 januari 2021 (StM, [2021](#)).

¹¹ Arbets- och näringsministeriet

¹² Institutet för hälsa och välfärd

¹³ Utrikesministeriet

¹⁴ Stadsrådets kommunikationsavdelning

¹⁵ Världshälsoorganisationen

1 Inledning

2020-talets början präglas i hög grad, som bekant, av coronaviruset SARS-CoV-2 och dess utlösta sjukdom covid-19, vars globala utbrott förklarades vara en pandemi av Världshälsoorganisationen den 11 mars 2020 (WHO, [2020](#)). Olika länder har vidtagit olika åtgärder för att bekämpa detta nya virus och minimera dess effekter på hälsa, ekonomi och samhälle. Både sammansättningen av åtgärder och hur snabbt de vidtagits har varierat, t.ex. bland länderna inom EU (Toshkov *et al.*, [2020](#):1).

De fyra nordiska länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige har i många vetenskapliga sammanhang använts för jämförelser. Ofta hänvisas exempelvis ländernas varaktiga skandinaviska kultur och historia (Conyon *et al.*, [2020](#):2), deras geografiska närhet (Petridou, [2020](#):148), deras höga folkliga tillit till myndigheter (Nanda *et al.*, [2021](#):290), deras likartade demografi och ekonomi eller – i vissa sammanhang – deras folkhälsoinfrastruktur och jämförbara sjukvårdssystem som är robusta, skattefinansierade och universellt tillgängliga med bred täckning (*ibid.*; Yarmol-Matusiak *et al.*, [2021](#):70).

Under covid-19-pandemin har Sverige flera gånger pekats ut som avvikare, dels gällande sin hantering av covid-19, dels gällande landets smittspridning och antal dödsfall av covid-19. Sverige vidtog mindre restriktiva och senare införda folkhälsoåtgärder (Yarmol-Matusiak *et al.*, [2021](#):69), där åtgärderna har varit av en relativt frivillig natur (Toshkov *et al.*, [2020](#):7), och Danmarks, Finlands och Norges hanteringar inkluderade allihop – till skillnad från Sveriges – någon form av tvingande nedstängning (Petridou, [2020](#):148). Sverige har vidare en kumulativ dödssiffra relativt befolkningens mängden som är tre, åtta respektive tio gånger större än i Danmark, Finland respektive Norge och som dessutom är den 24:e högsta i världen¹⁶ (Ritchie *et al.*, [2021a](#)).

Sveriges lösare restriktioner har av många tillskrivits en sannolik roll i covid-19:s stora inverkan i landet (se t.ex. Yarmol-Matusiak *et al.*, [2021](#):69; Pierre, [2020](#):479).

Dessa skillnader mellan de nordiska ländernas åtgärder såväl som covid-19-relaterade dödsfall föranleder frågan varför länderna vidtog olika åtgärder. Denna studie avser förklara just detta.

¹⁶ Siffrorna avser perioden t.o.m. 10 augusti 2021. Mikronationer med färre än en miljon invånare är borträknade.

1.1 Syfte och relevans

Syftet med att studera detta valda problemområdet – orsakerna till de nordiska ländernas vidtagna åtgärder – är att öka kunskapen om vad som föranlett så olika beslut i en så viktig fråga som bekämpandet av en pandemi.

Var samhällsvetenskaplig förklaring kräver emellertid en bra beskrivning, liksom Teorell och Svensson skriver: ”förklaring[ar]s styrka är alltid avhängig precisionen i beskrivningen av det som ska förklaras” (2007:23). Därför utgör även att kartlägga de vidtagna åtgärderna i de fyra länderna ett viktigt bisyfte i studien.

Likheterna mellan de nordiska länderna och faktumet att de stod inför samma globala hot – covid-19-virusets utbredning – gör större skillnader i de nationella politiska reaktionerna paradoxala. Av politiska skäl är det angeläget att förstå vad de politiska företrädarnas och myndighetsledningarnas beslut berott på. Ett informerat omdöme om huruvida aktörernas motiv varit beundrans- eller klandervärda förutsätter en tydlig förståelse för vad motiven faktiskt varit. Att döma av det mediala intresse som funnits för den svenska pandemihanteringen torde det finnas ett allmänintresse, såväl i Sverige som internationellt, för att förstå vad som föranlett Sveriges säregna väg. Att bidra till ökad förståelse för valen, vilket görs genom jämförelser med Sveriges nordiska grannländer, utgör studiens *raison d'être*.

Teoretiskt kan de nordiska ländernas beslutsfattande om smittskyddsåtgärder förstås som fall av val av policyinstrument. Varför regleringar, informationsmedel respektive ekonomiska medel vidtogs kan därmed förklaras med hjälp av teorier om policyinstrumentval. Genom att förankra studien i mer generella diskussioner görs teoretiska generaliseringar där tidigare ackumulerad kunskap tas till vara på (Teorell & Svensson, 2007:44).

Metodologiskt tar studien avstamp i Hadenius skisserade motivanalys (1984), medan forskningsdesignen är komparativ. På så vis gifts till synes svårförenliga diskurser samman, vilket Esaiasson *et al.* framför som en strategi för att göra sitt forskningsproblem gångbart (2017:33).

Avslutningsvis är studien relevant eftersom forskningsutbudet på *orsakerna* till de vidtagna smittskyddsåtgärderna mot covid-19 ännu är ganska begränsat. Det empiriska området är alltså underforskat. Enligt mina efterforskningar råder det brist på komparativa studier som ger aktörmässiga motivförklaringar. Enligt Esaiasson *et al.* är brist på tidigare forskning om ens forskningsproblem den bästa diskursanknytningen en uppsatsskribent kan göra, eftersom det säkrar ens studies inomvetenskapliga relevans (2017:33–34). Ett sammandrag av det rådande forskningsläget görs i avdelning 1.4.

1.2 Frågeställningar

Som ovan nämnt avses de vidtagna åtgärderna både beskrivas och förklaras. Därmed har studien två frågeställningar, som lyder:

Vilka smittskyddsåtgärder vidtogs av Danmark, Finland, Norge och Sverige under covid-19-pandemins första våg? (1)

Varför vidtog Danmark, Finland, Norge och Sverige olika smittskyddsåtgärder under covid-19-pandemins första våg? (2)

1.3 Studiens begränsningar

Det empiriska materialet om smittskyddsåtgärder är oerhört stort. En avgränsning som framgår redan i frågeställningarna ovan är tidsmässig.

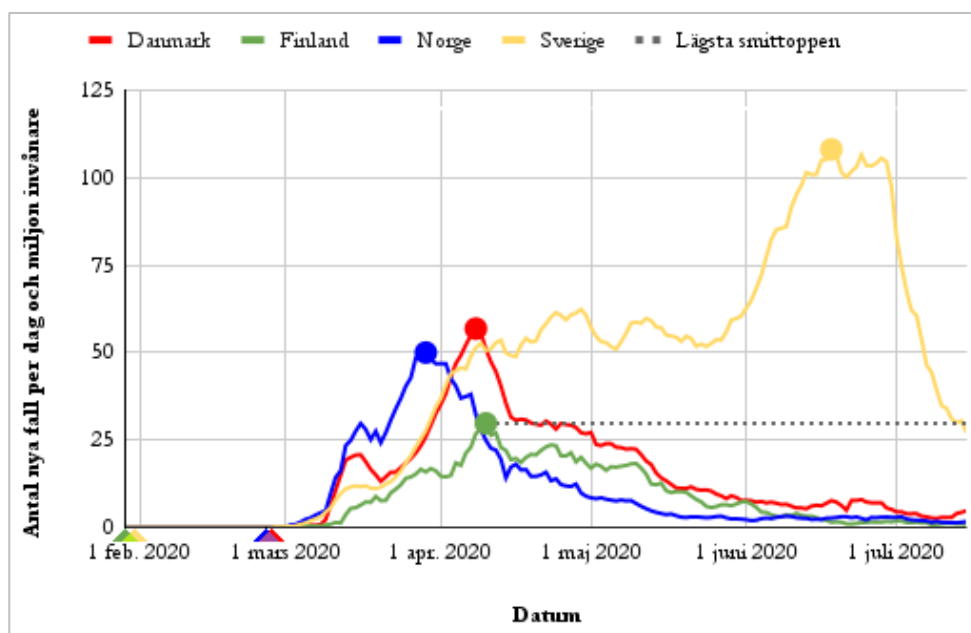
Tidsavgränsningen har gjorts dels av resursskäl, dels eftersom åtgärdsvalet i pandemins initiala skede bedöms vara mest intressant. Enligt Weible *et al.* är det svårt för länder att göra helomvändningar eftersom policylärande hämmas av t.ex. politisering ([2020:234](#)). Bortsett från att temporära befogenhetshöjande lagar inte hade hunnit stiftas kan de initiala åtgärdsvalen alltså anses varit friare, jämfört med senare skeden under pandemin.

Perioden som studeras sträcker sig över ett knappt halvår: från det att det första fallet av covid-19 konstaterades i Norden (i Finland 29 januari 2020 (HBL, [2020](#))), t.o.m. den dag då smittspridningen sjunkit i alla länder under alla länders smittspridningsmaximivärden under första vågen, dvs. 15 juli 2020. Punkterna i Figur 1 visar att först 15 juli var Sveriges smittspridningsnivå nere på 27,10 nya fall per dag och miljon invånare – lägre än Finlands maximivärde 29,75 10 april (Ritchie *et al.*, [2021b](#)).

Det är beskrivningen av åtgärder som avgränsas till ovanstående period. Förklaringen avgränsas ytterligare till endast skärpningarna, och förklarar alltså ej de lättnader som gjordes av smittskyddsåtgärderna under perioden.

Till följd av tidsavgränsningen studeras ej ärvd policy, såsom prepandemiska lagar, trots att t.ex. Landry och Varone bedömer det som metodologiskt viktigt för att förklara policyinstrumentval att studera tidigare policys, vilka menas konstituera kontexten för policyinstrumentval ([2005:112–115](#)).

En annan avgränsning består i att endast icke-medicinska åtgärder (NPI:er) som har som syfte att begränsa smittspridningen studeras. I en studie från juni 2020 konstaterar Conyon *et al.* att NPI:er utgjort länders primära respons till pandemin, då i avsaknad av medicinska åtgärder såsom behandlande läkemedel och ännu tillgängligt vaccin ([2020:4](#)).

Figur 1: Antal nya fall per dag och miljon invånare.¹⁷

Avgränsningen att endast titta på åtgärder som syftar till att begränsa smittspridningen innebär att vissa intressanta åtgärder utelämnas. Dels exkluderas t.ex. ekonomiska stödåtgärder till företag, dels exkluderas testnings- och smittspårningspolicys eftersom dessa inte i sig hindrar smittspridningen, även om de kan kombineras med karantän eller isolering som i sin tur vore åtgärder som syftar till att begränsa smittspridningen.

Åtgärder som endast gäller bekräftat eller förmodat smittade eller personer med symptom (t.ex. den svenska slopade karensdagen (Fi, 2020)) exkluderas också, liksom generella riktlinjer om att praktisera social distansering, bruka god hand-, host- och nyshygien samt att generellt begränsa sina sociala kontakter.

Vidare avgränsas studien till åtgärder som fattats centralt på *strategisk nivå* av regeringar och myndigheter. Inom krishantering skiljs den strategiska nivån från den operationella nivån. Den strategiska nivån avser beslutsfattande av politiker och förvaltningsledare som har politiskt ansvar, fattar strategiska beslut och stödjer koordinering och samarbete, medan den operationella nivån avser beslutsfattande och handlande ”på marken” av personal som, i det här fallet, möter pandemins omedelbara hot, dvs. framförallt medicinsk personal (Weible *et al.*, 2020:228). Studien avgränsas alltså till att studera endast strategiskt beslutsfattande. Att det endast är beslut som fattats *centralt* avser att det endast är nationellt beslutade åtgärder som studeras, dvs. inga beslut på lokal eller regional nivå, varmed exempelvis fyra nordliga norska kommuners karantänskrav, för inresandes personer från åtta sydliga norska kommuner, exkluderas (BO, 2020).

¹⁷ Utjämnat medelvärde över de sju föregående dagarnas antal nya konstaterade fall av covid-19 per dag och miljon invånare i Danmark, Finland, Norge och Sverige under perioden 29 januari 2020 – 15 juli 2020. Ländernas smittspridningsmaximipunkter under pandemins första våg var följande: Norge 29 mars (50,04), Danmark 8 april (56,90), Finland 29 april (29,75) och Sverige 18 juni (108,24). Källa: Ritchie *et al.*, 2021b. Trianglarna anger de respektive ländernas första bekräftade covid-19-fall (Finland: 29 januari, Sverige: 31 januari, Norge: 26 februari, Danmark: 27 februari) (HBL, 2020; Krisinformation, 2020a; NRK, 2020; TV2, 2020a).

Åtgärder som gäller hur sjukvården ska hantera patienter exkluderas också, eftersom det tillhör den behandlande hanteringen. Besöksrestriktioner och karantänskrav för sjukvårdsanställda innefattas däremot. Endast inrikes åtgärder omfattas, varmed avrådan och förbud mot utrikesresor exkluderas. Inrestraktioner inkluderas.

De förklaringar som söks i studien är framförallt aktörmässiga motivanalyser. Hur en relaterad strukturell analys kan göras skisseras i avdelning 2.1. Därmed kan studien ej dra uttömmande slutsatser om vilka konstitutionella och andra juridiska eller opinionsmässiga hinder som funnits för länderna att vidta smittskyddsåtgärder. Det som primärt kan slutledas är vilka skilda motiv som lett till de skilda smittskyddsåtgärderna.

I enlighet med studiens syften utreds inte vad som orsakat skilda pandemiutfall avseende smittspridning eller dödstal.

1.4 Tidigare forskning

En del forskning har gjorts där åtgärderna behandlats som x -variabel för att studera vilken inverkan t.ex. *lockdowns* haft på antalet covid-19-dödsfall, där t.ex. Conyon *et al.* i en nordisk studie slutleder att striktare nedstängningar är förknippade med lägre dödstal, om än utan att belägga kausalitet ([2020:1–2](#)).

Yarmol-Matusiak *et al.* finner i en nordisk jämförelse att tidiga restriktioner kan främja en förändring i människors beteende och rörlighet som är större än den självständiga förändring människorna hade gjort utefter iakttagen nyhetsrapportering om risker och smittspridning (Yarmol-Matusiak *et al.*, [2021:74](#)). Goolsbee och Syverson finner å andra sidan i en amerikansk komparativ kommunivåstudie att merparten av förändringar i människors rörlighet beror på individuella val sannolikt influerade av rädsla för smitta, och alltså att legala restriktioners roll är begränsad ([2021:1](#)).

I en policyutvärderande studie av den svenska covid-19-hanteringen framlägger Pierre tänkbara förklaringar till varför den svenska strategin har, enligt honom, misslyckats, med bl.a. fler dödsfall än jämförbara länder. Pierre menar att de svenska myndigheternas fokus på evidensbaserade rekommendationer sannolikt ledde dem till att göra suboptimala analogier till tidigare pandemier, varmed betydelsen av asymtomatisk smitta underskattades så att människor utan symptom tilläts röra sig fritt i samhället och gå till jobbet, så länge de praktiserade social distansering. Underskattandet av asymtomatisk smittspridning tillsammans med överskattande av regional och kommunal vård- och omsorgspersonals utbildning och tillgång till skyddsmateriel ledde enligt Pierre till problem med att begränsa smittspridningen. Slutligen menar Pierre att den svenska kulturen med kollektivism och samförstånd privilegierade valet av subtila och informella åtgärder över strikta sanktionsbelagda restriktioner (Pierre, [2020:478,486,488](#)).

Pierres studie kan anses behandla åtgärderna som en mellanliggande variabel mellan å ena sidan förklaringsfaktorer såsom den svenska kulturen och å andra sidan pandemiutfallet gällande smittspridning och dödsfall. När det gäller att

behandla åtgärderna som y-variabel, och alltså söka förklara dem, har bl.a. en studie av Petridou gjorts.

Petridou finner att vertikal politisk tillit är ett nödvändigt, men inte tillräckligt, kriterium för en decentraliserad hantering av covid-19. Den höga graden av autonomi hos myndigheter och kommuner i Sverige, tillsammans med faktumet att Sveriges konstitution förhindrar regeringen att utlysa undantagstillstånd för att centralisera makt, annat än vid krig eller krigsfara, nödvändiggjorde en decentraliserad plan med breda riktlinjer snarare än tvingande åtgärder, vilka medborgarna i högtillitssamhällen är troliga att följa (Petridou, [2020](#):154–155).

En annan studie som sökt förklara de skilda vidtagna åtgärderna, ur ett europeiskt perspektiv, finner i en multivariat regressionsanalys strukturella förklaringar till varför olika åtgärder implementerades i olika länder. Länder agerade snabbare och beslutsammare ju mer centraliserat landet är, ju *mindre* effektiv dess regering är, ju mindre frihet och samhällelig tillit landet har, om landet har ett separat hälsodepartement och om hälsoministern har medicinsk bakgrund (Toshkov *et al.*, [2020](#):1).

Det som särskiljer denna studie från ovanstående forskning är att studien med ett komparativt forskningsupplägg ämnar ge motivförklaringar till varför de nordiska länderna vidtog sina respektive smittskyddsåtgärder.

2 Teoretiska utgångspunkter

2.1 Studiens förklaringsansats

Metavetenskapligt kan det inom samhällsvetenskaperna urskiljas två distinkta sätt att förklara mänskligt handlande och samhälleliga fenomen: dels genom att studera aktörers föreställningar och intentioner, dels utifrån mer eller mindre beständiga sociala strukturer, dvs. mönster av handlingar och idéer i form av t.ex. normer, institutioner, relationer och procedurer. Utifrån uppfattningen att aktörskap och strukturer är sammanbundna begrepp som båda kan förklara mänskligt handlande har många samhällsforskare sökt överbrygga avståndet mellan dessa två förklaringsstyper, däribland statsvetaren Lennart Lundquist och sociologen Piotr Sztompka (Lundquist, [1987](#):37,40; Sztompka, [1993](#):201).

Enligt bådass ontologi är förhållandet mellan aktörer och strukturer dialektiskt. Sztompka beskriver det som att det finns en ”dual quality of structures (as both shaping and shaped), and dual quality of actors (as both producers and products)” (Sztompka, [1993](#):200). Strukturella villkor, formade av t.ex. tidigare generationer, sätter ramarna för människors möjligheter att åstadkomma samhällelig förändring och forma den sociala verkligheten (Sztompka, [1993](#):191–193,200; [1991](#):25–26).

Lundquist anser att samhällsvetenskapliga förklaringar bör göras någonstans i gränslandet mellan total strukturell determinism och total voluntarism eftersom ”[t]he actor has some degree of autonomy founded on consciousness and capacity for self-reflection but is bounded by structures” (Lundquist, [1987](#):51).

Aktörers beslut och handlingar kan alltså förklaras intentionalt med hänvisning till aktörers mål, men orsakerna till att aktörerna hade dessa mål kan också förklaras. Lundquist skisserar en syntetiserad s.k. *aktör-struktur-modell*, som är ett förslag på lösning hur både aktörs- och strukturanalys kan göras samtidigt, så att båda dessa aspekter av verkligheten beaktas (Lundquist, [1987](#):9).

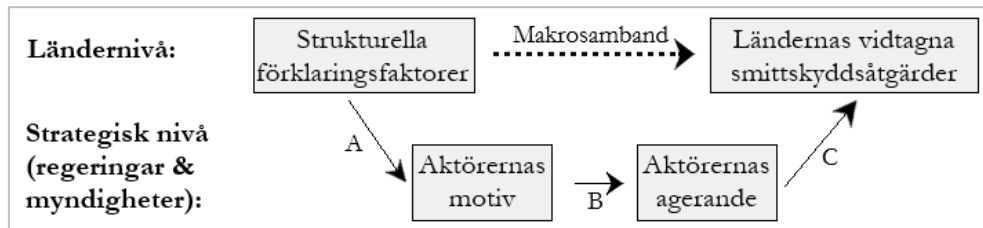
Denna studie har inte resurserna att göra en omfattande förbunden aktör-strukturanalys enligt Lundquists modell, men lärdomar söks hursomhelst dras från Lundquists syntetiserade ramverk. Det som görs är en inramning.

Figur 2, vilken är inspirerad Teorell och Svensson ([2007](#):67), visar förklaringar på två analytiska nivåer relevanta för studien. Förklaringarna i motivanalysen är intentionala (samband B) och strukturella förklaringsfaktorer förstås som bakomliggande till aktörernas motiv på den strategiska nivån (samband A). Motiven och agerandena utgör alltså mellanliggande variabler på en lägre analysnivå än nivån där makrosambanden finns. Utifrån *ontologisk individualism* – det ontologiska antagandet att alla makrosamband går att reducera till aktörsnivå

(*ibid.*) – görs intentionala förklaringar på aktörsnivå (här benämnd strategisk nivå för att särskilja från den ytterligare lägre operationella nivån (jmf. avdelning 1.3)).

Framtida strukturanalyser, vilka uppmanas till i diskussionskapitlet, kan göras som förklaringar till varför aktörerna hade de motiv som påvisas i denna studie, och alltså vad motivskillnader mellan länderna beror på.

Motiv definieras som kombinationen av en föreställning och en avsikt, båda vilka kan influeras av strukturella faktorer. Den hävdade kausaliteten för samtliga samband definieras probabilistiskt, dvs. att förklaringsfaktorn *ökar sannolikheten* för utfallet utan fullständig determinism (Teorell & Svensson, [2007](#):61,65).

Figur 2: Förklaringar på olika analytiska nivåer.¹⁸

2.2 Policyinstrument

Denna redogörelse tar utgångspunkt i Bemelmans-Videc, Rist och Vedungs antologi *Carrots, Sticks and Sermons: Policy Instruments and Their Evaluation* (Bemelmans-Videc *et al.*, [1998](#)). Begreppet policyinstrument definieras, varefter det presenteras en typologi över olika policyinstrument och vilka paketeringar de kan förekomma inom. Slutligen presenteras författarnas teorier om vad som kan förklara valet av policyinstrument.

2.2.1 Begreppet

När länders regeringar och myndigheter står inför policyproblem står de inför ett val av *policyinstrument* (eller styrmedel). Policyinstrument definieras av förvaltningsforskaren Marie-Louise Bemelmans-Videc som ”the set of techniques by which governmental authorities wield their power in attempting to ensure support and effect social change” ([1998](#):3).

En utgångspunkt för en sådan definition är att betrakta regeringen som ”a democratically legitimized power factor, acting upon its power, and being held accountable for the way that power was wielded” (Bemelmans-Videc, [1998](#):4). Regeringar tillskrivs alltså aktörskap och därmed blir aktörsförklaringar fokuserade på policyskaparna rimliga när dessas policyinstrumentval ska förklaras. Beslutsfattandet och valet av policyinstrument förstås som en kognitiv aktivitet som styrs av beslutsfattarens *konceptualiseringar* av policyinstrument och Bemelmans-

¹⁸ Min bearbetning av Teorell & Svensson, [2007](#):67.

Vedung understryker därför att det just är viktigt att begrunda aktörerna och deras syn på och förståelser av policyinstrument (1998:5).

En andra utgångspunkt är att hur en stat organiseras inte inbegrips i begreppet policyinstrument. Organisationssättet förstås snarare som ”a prerequisite for the application of policy instruments, not a policy instrument in itself” (Vedung, 1998:38). Det är alltså nödvändigt – såväl för valet som för implementeringen av ett policyinstrument – att det finns en organisering. Organisationssätt tillhör den bredare kategorin av policy- eller styrningsstrategier, snarare än policyinstrument (Vedung, 1998:38,52).

En sista utgångspunkt är att regeringen beslutat att någon form av statlig intervention är påkallad, varmed att välja passivitet faller utanför policyinstrumentdefinitionen (Vedung, 1998:30,51).

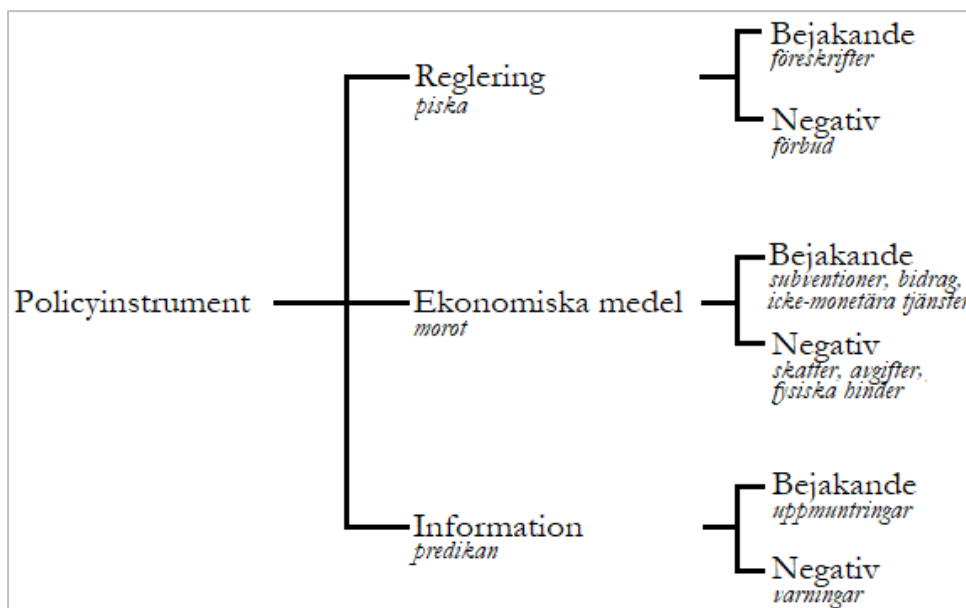
Policyinstrument instrument är inte liktydigt med begreppet *policy*. En policy på ett politikområde har flera komponenter och kan innehålla flera policyinstrument som syftar till att uppnå ett eller flera politiska mål (Rist, 1998:153).

2.2.2 Typologi

Statsvetaren Evert Vedung har analytiskt strukturerat en typologi över policyinstrument som kan utgöra utgångspunkt för klassificering inför förklarande ansatser av policyinstrumentval. Indelningsgrunden för hans typologi är *degree of authoritative force* (grad av auktoritativ kraft), dvs. den grad av makt som regeringen är beredd att utöva för att uppnå efterlevnad. Frågan är alltså vilken typ av resurser som ska användas.

Policyinstrument har även *handlingsinnehåll* som konstituerande del, men det är alltså auktoritativ kraft som utgör grunden för typologin (Vedung, 1998:34).

Figur 3 visar de tre typerna av policyinstrument – populärt benämnda *carrots*, *sticks* och *sermons* eller *moroten*, *piskan* och *predikan* – vilka Vedung menar att alla policyinstrument kan hänföras till. *Regleringar* är påverkansåtgärder medelst regler och direktiv som *kräver* att mottagarna agerar i överensstämmelse med dessa. Det är auktoriteten i relationen mellan de styrande och de styrda som utgör definitionsgrunden – inte eventuella sanktioner vid regelbrytande. *Ekonomiska medel* innebär utdelande eller frantagande av monetära eller icke-monetära materiella resurser. Incitament formas men inga förpliktelser föreligger, varmed de som avses styras – åtminstone teoretiskt – har ett visst spelrum. *Informationsmedel* (eller *uppmaningsmedel*) beskrivs av Vedung som ”attempts at influencing people through the transfer of knowledge, the communication of reasoned argument, and persuasion” (1998:33). Termen kan, som Vedung antyder, vara något missvisande eftersom informerande ofta avser förkunnande av objektiva, korrekta fakta, men i detta sammanhang avses även värdeomdömen och rekommendationer med moralisk vädjan – ”informerande” om vad människor får och bör göra (Vedung, 1998:30–33).

Figur 3: Tre typer av policyinstrument i vardera två varianter, med exempel.¹⁹

Andra katalogiseringar av styrmedel för mänskligt beteende gör en distinktion mellan å ena sidan ”informerings” – förmedling av information om positiva och/eller negativa konsekvenser av en viss handling – och å andra sidan *nudging* – subtila beteendeförändrande verktyg såsom att t.ex. presentera valmöjligheter på ett visst vis (se t.ex. Almqvist & Andersson, [2020](#):1,5). I denna studie inbegriper begreppet informationsmedel likväl båda dessa innebörder.

Reglering är mer begränsande än ekonomiska medel som i sin tur är mer begränsande än informationsmedel (Vedung, [1998](#):51).

Som framgår i Figur 3 kan samtliga policyinstrument vidare indelas i positiva/bejakande respektive negativa instrument beroende på huruvida den avsedda handlingen avses främjas eller förhindras (Bemelmans-Videc & Vedung, [1998](#):250).

2.2.3 Paketering av policyinstrument

Policyinstrument kan förekomma i s.k. vertikal, horisontell och kronologisk paketering. *Vertikal paketering* innebär att ett instrument är riktat åt implementeringen av ett annat, t.ex. reglering av hur framtida reglering får se ut eller styrning genom ekonomiska medel gentemot lägre förvaltningsorgans styrning. *Horisontell paketering* innebär ett kombinerande av flera policyinstrument gentemot samma målgrupp. *Kronologisk paketering* innebär att policyinstrument väljs i en särskild tidsordning (Bemelmans-Videc & Vedung, [1998](#):257–258).

¹⁹ Min översättning av Bemelmans-Videc & Vedung, [1998](#):250.

2.2.4 Val av policyinstrument

Författarna presenterar ett antal förklaringar till varför olika policyinstrument väljs av policyskapare.

Informationsmedel, som är en mild typ av policyinstrument, förefaller möjligen vara paradoxal; om policyskaparna beslutat att intervensera, varför då välja ett så "svagt" instrument? Vedung och van der Doelen redogör för ett antal orsaker till att sådana åtgärder väljs.

För det första väljs informationsmedel i situationer när universell efterlevnad inte anses nödvändig, för det andra när det ansedda allmänintresset redan sammanfaller med människors egenintresse. För det tredje väljs informationsmedel i paternalistiska kontexter för att handlingsinnehållet anses bra för de som medlet riktar sig till. För det fjärde och femte väljs informationsmedel i situationer – kriser eller annars – när efterlevnaden av alternativa medel vore svåra att utöva tillsyn över, dvs. av förvaltningsresursmässiga skäl. För det sjätte används informationsinstrument symboliskt för att ge sken av bekymmer och att beslutsfattarna tar policyproblemet på allvar (Vedung & van der Doelen, [1998](#):125,110–112).

Informationsmedel kan också väljas som ett första led i en kronologisk paketering med ökande grad av begränsning, vilket Vedung presenterar två förklaringar till. Dels kan det bero på en önskan att följa en liberal politisk-filosofisk princip om minimal begränsning, enligt vilken mindre begränsande instrument väljs i första hand. Dels kan ordningen förklaras av att policyskaparna söker gradvis försvaga eventuellt motstånd mot interventionen och efter hand anser sig berättigade att styra med striktare instrument, varvid de kan värna sig mot kritik genom hänvisning till att mildare verktyg inte gav resultat (Vedung, [1998](#):40–41).

Regleringar väljs som policyinstrument dels för att de anses effektiva för att förändra incitament och beteende, dels för att de har relativt låga kostnader, där kostnaderna istället faller på den privata sektorn. Ett annat exempel på när regleringar väljs är när policyproblemet förstås som ett hälso- eller säkerhetsproblem. Regleringar väljs då för att sända "a clear signal of no compromise and strong action" (Lemaire, [1998](#):62–63).

Det ekonomiska medlet subvention används för att påverka någons beteende så att denne gör något som policyskaparna anser är önskvärt eller viktigt (Bemelmans-Videc & Vedung, [1998](#):252).

Sammanfattningsvis förstås policyinstrumentvalet som primärt aktörsdrivet. Beslutsfattarnas kognitiva kartläggning av instrumentens särdrag behöver studeras för att förklara policyinstrumentvalet (Bemelmans-Videc, [1998](#):5). Policyskaparna antas nämligen själva göra en skanning av den politiska kontexten med bl.a. tidigare policys bland vilka den nya policyn ska införas (Rist, [1998](#):162) och det är den därigenom skapade uppfattningen som konstituerar de motiv som orsakar det aktuella policyinstrumentvalet.

3 Metod och material

Enligt syftena angivna i avdelning 1.1 ämnar studien dels *beskriva* smittskyddsåtgärderna, dels *förklara* valet av dem i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Framställningen nedan skildrar studiens metod steg för steg och materialet diskuteras löpande. Valet av fall diskuteras i avdelning 3.3.

3.1 Deskriptiv metod

Smittskyddsåtgärderna som vidtagits har varit många, trots avgränsningarna angivna i avdelning 1.3. Beskrivningen av åtgärderna tar därför sin utgångspunkt i ett datasetsmaterial som sammanställts i ett forskningsprojekt – Oxford Covid-19 Government Response Tracker (OxCGRT) – av forskare på Blavatnik School of Government vid Oxfords universitet. OxCGRT mäter länders *government responses* under covid-19-pandemin genom ca 20 indikatorer som sammanslås till mer eller mindre breda index. Indikatorvariablerna anges i ordinala och intervallskalor som mäter vardera lands ”variation in degree of response” (Hale *et al.*, 2021:529–530). Eftersom dessa skalor inte helt överensstämmer med Vedungs typologis indelningsgrund ”grad av auktoritativ kraft”, samt p.g.a. bedömd tidvis bristfällig reliabilitet i kodningen, används OxCGRT:s dataanteckningar, vilka i ord anger de smittskyddsåtgärder som varit underlag för forskningsteamets kodning. I flera fall anges referenser till bl.a. pressmeddelanden av regeringar och myndigheter, vilka har utnyttjats i denna studie.

Beskrivningen av ländernas smittskyddsåtgärder har avsetts göras uttömmande inom de avgränsningar som studien har. Uppgifter har, utöver via OxCGRT:s dataanteckningar, sökts självständigt i förstahandskällor såsom myndigheters och regeringars eller regeringkansliers hemsidor och hemsidor som sammanställer länders lagar, förordningar och föreskrifter, samt även i viss mån i nyhetsmedier.

Den fullständiga sammanställningen redovisas i kronologisk ordning för var land i fyra tabeller i Appendix. Där anges var åtgärds 1) handlingsinnehåll, 2) datum, 3) beslutsfattande aktör och 4) typ av policyinstrument, samt 5) källorna till uppgifterna.

För att kunna referera till åtgärderna i Appendix har var åtgärd vidare tilldelats ett kodnamn enligt *XX-MMDD-(n)(y)*. Kodnamnet anger landet (*XX*), datumet (*MMDD*), och – vid flera åtgärder införda samma dag – ett nummer (*n*) samt – vid flera varianter av liknande åtgärder införda samma dag – en bokstav (*y*).

Framställningen är teoretiskt förankrad genom att den, enligt punkt (4) ovan, katalogiserar åtgärderna utifrån Vedungs typologi av policyinstrument.

Den komprimerade framställningen i kapitel 4 är istället tematisk, indelad i sex kategorier av åtgärder, inspirerade av – men inte helt motsvarande – OxCGRT:s kategorisering. De sex kategorierna är: utbildning (4.1), arbetsplatser och näringsliv (4.2), evenemang och sammankomster (4.3), inhemsk rörelse (4.4), inreserestriktioner (4.5) och skydd av riskgrupper (4.6). Den tematiska framställningen syftar till att ställa ländernas åtgärder inom vardera område mot varandra, så att skillnader tydligare redovisas än i Appendix.

Ej vidtagna åtgärder innefattas ej i den systematik som beskrivningen i Appendix gör, även om det funnits mer eller mindre aktiva överväganden bakom att ej införa vissa åtgärder. I framställningen i kapitel 4 framgår emellertid skillnader genom avsaknaden av nämnda åtgärder för de länder i respektive åtgärdskategori som infört få eller inga åtgärder därinom. Vissa kommenterar om detta görs för att förtydliga.

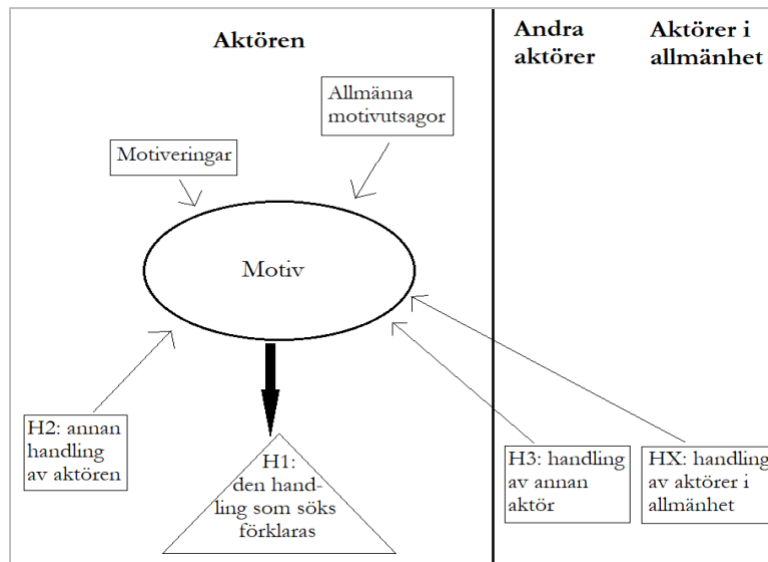
3.2 Motivanalys

För att kunna förklara varför smittskyddsåtgärderna skilt sig åt mellan länderna behöver varje lands motiv utredas. Först därefter kan en komparation mellan skilda motiv (avsikter och föreställningar) göras. Analysen i kapitel 5 inleds därför med en motivanalys för var land.

En motivanalys eller intentional förklaring går ut på att belägga ett kausalt samband mellan å ena sidan ett eller flera motiv och å andra sidan en handling som söks förklaras – i studiens fall, besluten om smittskyddsåtgärder. Ett motiv består, som nämnt i avdelning 2.1, av en föreställning och en avsikt. Eftersom såväl föreställningar som avsikter är mentala processer som inte låter sig direkt observeras behöver en motivanalys studera *indikatorer* på den aktuella aktörens motiv (Teorell & Svensson, [2007](#):250–251). En slutledning eller *inferens* dras mellan motivindikatorer och motiv. Figur 4 visar fem sådana potentiellt tillämpbara indikatorer i en motivanalys, identifierade av statsvetaren Axel Hadenius ([1984](#):160).

Hadenius listar motivindikatorerna i ordning efter stigande svårighetsgrad att belägga motivet för den aktuella handlingen (H1). För det första kan uttryckliga *motiveringar* till den aktuella handlingen användas som motivindikator, vari skäl eller argument för handlandet presenteras. För det andra kan aktörers mer *generella motivutsagor* användas, t.ex. centrala utsagor om aktörernas principiella hållning på ett mer eller mindre avgränsat område. Avståndet mellan en allmän motivutsaga och en handling är längre än det mellan en motivering och en handling, varför sambandet dem emellan behövs beläggas med sannolikhetsresonemang där forskaren behöver argumentera för att handlingen har sin bakgrund i motivutsagan och att handlingen förefaller utmärkande för motivutsagan (Hadenius, [1984](#):149–151). För det tredje kan den aktuella *aktörens andra handlingar* (H2), liknande den handling som söks förklaras, med tillhörande motiv användas för att påvisa motivet, vilket bygger på ett antagande att aktören är konsistent i liknande men skilda situationer (Hadenius, [1984](#):155–156). För det fjärde kan *andra aktörers*

handlingar, med tillhörande motiv, användas som motivindikatorer. Sådana analogiresonemang förutsätter – utöver likhet mellan handlingarna (H1 och H3) – att de aktuella aktörerna bakom H1 och H3 ingår i ett specifikt kollektiv av aktörer. För det femte kan *handlingar av aktörer i allmänhet* användas för att belägga motiv, där erfarenhet av liknande handlingar (HX), och de motiv som brukar förknippas med dessa, används för att belägga motivet. Alla aktörer antas vara lika i vissa situationer och om handlingen kategoriseras rimligt som fall av en viss art handlingar kan den sökas förklaras m.h.a. någon systematisk vetenskaplig teori (Hadenius, 1984:156–158).

Figur 4: Modell över motiv, motivindikatorer och handling som söks förklaras.²⁰

För att bedöma sambandet mellan ens identifierade motivindikatorer och det faktiska motivet för en handling finns ett antal kriterier att tillgå. Källor kan värderas utefter närhet, tendens och korrespondens mellan motivutsaga och handling. *Närhetsmässigt* gäller att källor värderas dels efter sin tidsmässiga närhet till handlingen, dels efter sin ursprunglighet eller oavhängighet och dels – när motiven gäller kollektiva aktörer – efter sin centralitet i kollektivet. *Tendensmässigt* gäller att källor värderas dels efter sin intima, förtroliga och icke-instrumentella karaktär, dels efter sin förenlighet med aktörens andra motivutsagor. *Korrespondensmässigt* gäller att källor värderas utefter vilken förenlighet som finns mellan handlingen och t.ex. en motivering, dvs. hur stor del av handlingen som korresponderar med och kan förklaras av utsagan. Allmänna motivutsagor är svårare än motiveringar att bedöma korrespondensen med handlingen för, bl.a. eftersom de är mindre precisa och inte på samma sätt ”tolererar” eller ”förbjuder” vissa handlingar (Hadenius, 1984:162–165,167–171).

För att rangordna olika utkristalliserade motiv efter hur väl de förklarar handlingar presenterar Hadenius några ytterligare kriterier. Först och främst kan motivrangordningen framgå av uttryckliga prioriteringar i motivutsagan. Annars är motivens stabilitet över tid, deras kvantitativa förekomstfrekvens i utsagor och

²⁰ Lånad av Hadenius (1984:160). Den breda pilen avser orsakssamband och de andra pilarna avser inferens.

aktörers uttrycksform (betoningar) gällande motiv karakteristika utifrån vilka motivens rangordning för aktörens handling kan härledas (Hadenius, [1984](#):174–177).

Motivanalyserna på landsbasis använder motivindikatorer utefter den ordning som Hadenius listar dem, dvs. utefter svårighetsgraden att på grundval av dem belägga motiv. Det innebär att motiveringar används i första hand. Centrala aktörers motiveringar och argument hämtas primärt från liknande källor som i deskriptionen, dvs. från myndigheters och regeringars pressmeddelanden och nyhetsmedier, men även från presskonferenser på deras hemsidor eller Youtube, där centrala företrädare presenterar de nyligen införda eller kommande smittskyddsåtgärderna.

Enligt närhetskriteriet har generella pandemistrategidokument avsiktligt utelämnats, trots att de skulle kunna betraktas som centrala allmänna motivutsagor. Denna exkludering har gjorts eftersom de härstammar från relativt sena skeden under perioden, efter det att flera av skärpningarna hade införts, och därmed inte uppfyller kriteriet på tidsmässig närhet. Ett exempel är Sveriges ”Strategi med anledning av det nya coronaviruset” från 7 april (RK, [2020a](#)) som utkom efter det att femton av landets sjutton skärpningar under perioden redan hade införts.

För att finna de sanna motiven till varför vissa åtgärder vidtagits är sena källor problematiska bl.a. p.g.a. risken för minnesförluster, efterhandsrationalisering och möjlig påverkan av vad andra sagt och skrivit om åtgärderna (Hadenius, [1984](#):162). Risk finns att motiv konstrueras eller att mindre ädla, t.ex. (parti)strategiska, motiv undanhålls (Teorell & Svensson, [2007](#):255).

Motivanalysernas teoretiska koppling uppfylls genom att hänvisningar görs till teorierna vid påträffade motiveringar som tycks likna de motiv som beslutsfattare i allmänhet har (HX) enligt policyinstrumentvalsteorierna. Analysen är därmed teorianvändande. Huvudsakligen är den emellertid empiriskt driven och explorativ i den mening att orsakerna (motiven) till de vidtagna åtgärderna söks i materialet.

3.3 Komparativ metod och valet av fall

Efter de fyra motivanalyserna görs den komparativa analysen. Komparationen görs genom att skillnader mellan ländernas företrädares identifierade motiv diskuteras, särskilt i kategorier med väsentliga åtgärdsskillnader.

En komparativ forskningsdesign har valts eftersom flerfallsjämförelser med kontroll över likheter och skillnader möjliggör att vissa rivaliserande förklaringar går att avvisa, vilket kan vara omöjligt om endast ett fall väljs (Teorell & Svensson, [2007](#):83). Studerande av endast Sverige skulle exempelvis kunna antyda att förbud mot ministerstyre tentativt förklarar Sveriges relativa avsaknad av nedstängning. En jämförelse med Finland, som också har ett sådant förbud p.g.a. gemensam förvaltningshistoria, kan däremot visa att ministerstyre inte är ett tillräckligt villkor för att nödvändiggöra icke-nedstängning.

Dessutom är den endast i jämförelse med andra länder som tydliga avvikelser framträder, och icke-val av vissa åtgärder framstår som beslut i sin egen rätt (om än

inte policyinstrument), särskilt eftersom ländernas företrädare kan förmodas haft god kännedom om andra länders åtgärder och överläggningar därom.

Studiet av länders smittskyddsåtgärder är, liksom oftast i samhällsvetenskaperna, hänvisad till en icke-experimentell undersökningsform som studerar händelser i efterhand och varken tillåter manipulation av variabler eller slumpmässig indelning i vilka analysenheter som utsätts för en händelse (se t.ex. Teorell & Svensson, [2007:80](#)). Den experimentella *logiken* kan likväl användas genom att söka fall där det som önskas förklaras skiljer sig åt och allt annat är så likt som möjligt. Komparativ metod utefter urvalsmetoden *method of difference* (mest lika design) innebär att fall väljs som är lika varandra i så många avseenden som möjligt men uppvisar variation i utfallsvariabeln och någon tänkbar förklaringsfaktor. Ambitionen är att hitta den skiljande x -faktor som kan förklara variationen i y -variabeln. Metodupphovsmakaren John Stuart Mill anger inte huruvida det är x - eller y -variabeln som styr urvalet (Teorell & Svensson, [2007:226](#)), men i en orsaksanalys är det rimligt att låta valet styras utefter variabeln vars värde söks förklaras, dvs. y -variabeln: smittskyddsåtgärderna.

Fallen eller analysenheterna – dvs. de ”fenomen vars egenskaper undersökningens variabler beskriver” (Teorell & Svensson, [2007:26](#)) – är länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige. Enligt inledningen har länderna valts utefter deras likheter i många relevanta avseenden. Det bör emellertid understrykas att den likhet jag hävdar är en approximation. Mest lika design är en idealtypsurvalstrategi som inte låter sig utföras i verkligheten (Teorell & Svensson, [2007:227](#)). Även om ett antal likheter radats upp mellan länderna finns det fortsatt ett flertal avseenden i vilka de skiljer sig åt.

Island exkluderas från studien trots att det ingår i Norden. Det beror på att Island är ett geografiskt isolerat land som har väldigt annorlunda förutsättningar för att hantera covid-19 och kunna isolera sig. Dess totala blott 30 covid-19-dödsfall, t.o.m. 10 augusti 2021, tyder på detta. (Ritchie *et al.*, [2021a](#)). Därmed uppfyller Island inte kriteriet på omfattande likheter.

4 Nordiska smittskyddsåtgärder

Enligt avdelning 3.2 redovisas smittskyddsåtgärderna kronologiskt för var land i Appendix, där även de hänvisade kodnamnen hittas. Inga ekonomiska medel påträffades.

4.1 Utbildning

I Norge och Finland stängdes skolorna på alla nivåer från 12 respektive 18 mars (NO-0312-1; FI-0318-1). Danmark gjorde en succesiv men tät nedstängning av först högre utbildning från 13 mars (DK-0313-3a,b) och sen övriga skolor och förskolor från 16 mars (DK-0316-a,b). Sverige stängde gymnasier och universitet från 17 mars (SE-0317) men höll skolor på lägre nivåer öppna under hela perioden.

I Finland och Norge var åtgärderna regleringar, medan Danmarks åtgärder var regleringar för offentliga och initialt en rekommendation för privata utbildningsinstitutioner, innan 18 mars då även dem omfattades av regleringen (DK-0318-3). Sveriges skolstängning var en fullständigt efterlevd (U, [2020](#)) rekommendation från FHM.

I Finland och Danmark var det regeringarna som beslöt om åtgärderna, medan det i Sverige och Norge var FHM respektive HD.

I Danmark, Finland och Norge hölls skolorna öppna för barn till föräldrar med kritiska samhällsfunktioner och i Danmark erbjöds dessutom s.k. ”nödpassning” för barn till föräldrar som inte fann någon annan lösning.

De olika skolnivåerna öppnades upp stegvis i Danmark 15 april, 18 och 27 maj (DK-0415; DK-0518-2; DK-0527) och i Norge 20 och 27 april, 11 maj och 15 juni (NO-0420-1; NO-0427; NO-0511-1; NO-0515-1). I Finland hävdes stängningsregleringen 14 maj men för gymnasier och högre utbildning ersatte en rekommendation om distansstudier (FI-0514-a,b). I Sverige upphävdes distansrekommendationen för de två stängda nivåerna 15 juni (SE-0615).

4.2 Arbetsplatser och näringsliv

I Norge rekommenderade HD arbetsgivare att införa distansarbete från 10 mars (NO-0310) och i Finland uppmanade regeringen och THL allmänheten till distansarbete från 12 mars (FI-0312-3). Arbetsplatser för offentligt anställda i icke-kritiska positioner stängdes av av de danska och finska regeringarna från 13 respektive 16 mars (DK-0313-2a; FI-0316-5) och i Danmark uppmanades samtidigt även

privata arbetsgivare ordna distansarbete för sina anställda (DK-0313-2b). I Sverige lämnade FHM först en försiktig rekommendation om distansarbete 16 mars (SE-0316-1), sedan en tydlig uppmaning till arbetsgivare att anordna distansarbete 1 april (SE-0401-1).

Flera besöksverksamheter (gym, frisörsalonger, simhallar osv.) tvingades stänga i Norge av HD från 12 mars (NO-0312-3). Offentliga inomhuslokaler såsom kulturinstitutioner och bibliotek tvingades av regeringarna stänga i Danmark och Finland från 13 respektive 16 mars och privata motsvarigheter rekommenderades göra detsamma (DK-0313-1a,b; FI-0316-3a,b). Från 18 mars införde den danska regeringen sanktionsbelagd reglering som innebar att butiker, köpcentrum m.fl. tvingades stänga (DK-0318-2). Finska regeringen rekommenderade 25 mars restauranger att stänga (FI-0325-1), samtidigt som svenska FHM uppmanade serveringsställen att säkerställa avstånd mellan besökare (SE-0325), något som senare, 1 juli, skrevs in i lag av regeringen (SE-0701). Från 1 april uppmanade FHM butiker att begränsa antalet samtidiga besökare (SE-0401-4) och från 4 april omvandlades den finska restaurangstängningsrekommendationen till ett krav (FI-0404).

Danmarks uppöppning var succesiv där vissa verksamheter (bl.a. frisörsalonger) tilläts öppna upp från 20 april (DK-0420), detaljhandeln från 11 maj (DK-0511), restaurangers servering, bibliotek och trossamfundslokaler från 18 maj (DK-0518-1,3), föreningslivet från 27 maj (DK-0527) och idrottslokaler från 8 juni (DK-0608-1). Även Norges uppöppning var successiv där bl.a. körskolor tilläts öppna 11 maj (NO-0511-2), bl.a. nöjesparker 1 juni (NO-0601-2) och träningslokaler 15 juni (NO-0615-4). I Finland tilläts restauranger öppna med vissa begränsningar från 22 juni (FI-0622), varefter begränsningarna slopades 13 juli (FI-0713-2). I Sverige gjordes inga lättnader av föreskrifterna till verksamheter.

I inget land gjordes lättnader från generella distansarbetsuppmaningar.

4.3 Evenemang och sammankomster

Danmarks regering avrådde från evenemang med >1000 personer 6 mars (DK-0306) och >100 personer 11 mars (DK-0311-1). Från 18 mars infördes ett sanktionsbelagt förbud mot allmänna sammankomster med >10 personer, samtidigt som avrådan för privata sammankomster sattes till samma personantalstak (DK-0318-1a,b). Norska HD och FHI rekommenderade från 11 mars att evenemang med >500 deltagare skulle ställas in (NO-0311) och finska regeringen förbjöd motsvarande evenemang genom uppmaning till AVI om förbud 12 mars (FI-0312-1a), samtidigt som statsarrangerade större evenemang beslutades ställas in (FI-0312-1b) och icke-nödvändig t.ex. fritidsverksamhet avråddes ifrån (FI-0312-5). Idrotts- och kulturevenemang förbjöds i Norge av HD 12 mars (NO-0312-2) och svenska regeringen utfärdade samma dag ett sanktionsbelagt förbud mot allmänna sammankomster med >500 deltagare (SE-0312). Den finska regeringen omvandlade den 18 mars sin rekommendation till ett skarpare förbud mot allmänna sammankomster med >10 deltagare (FI-0318-2). Den norska rekommendationen

skärptes av regeringen till 5 personer 24 mars (NO-0324) och det svenska förbudet skärptes 29 mars till maximalt 50 deltagare i allmänna sammankomster (SE-0329). Studentflaksåakande förbjöds i Sverige av TS 15 maj (SE-0515).

Norge lättade sin rekommendation 7 maj till 20/50 (NO-0507) och 15 juni till 200 personer (NO-0615-2). Från 16 juni tillät regeringen elitfotbollen att återupptas (NO-0616). Lättnader gjordes i Finland till 50–500 personer beroende på arrangemang från 1 juni (FI-0601) och från 1 juli tilläts även större sammankomster med särskilda arrangemang (FI-0701). Danmark höjde sin persongräns till 50 personer 8 juni (DK-0608-2) och 100 personer 8 juli (DK-0708). Sveriges 50-personsgräns låg kvar resten av perioden.

4.4 Inhemsk rörelse

I Norge uppmanade regeringen människor att undvika fritidsresor och onödiga kollektivtrafikresor 12 mars (NO-0312-5). Finska regeringen uppmanade 12 mars människor att undvika icke-nödvändiga resor (FI-0312-4) och 16 mars all onödig vistelse på allmänna platser (FI-0316-2). I Norge införde regeringen 19 mars ett sanktionsbelagt s.k. *hyttförbud* som innebar att människor förbjöds resa till sina semesterhus (NO-0319). Samma dag avrådde svenska FHM människor att resa inrikes i onödan (SE-0319-2). Finska regeringen beslutade att isolera huvudstadsregionen Nyland från 28 mars (FI-0328) efter en avrådan från resor över Nylandsgränserna 25 mars (FI-0325-2). Danmark saknade inrikesreserekommendationer utöver att regeringen uppmanade människor att undvika kollektivtrafiken i rusningstid från 10 mars (DK-0310), vilket även svenska FHM förmedlade 1 april (SE-0401-3).

Finska Nylandsisoleringen upphörde 15 april men onödiga resor avråddes fortfarande ifrån (FI-0415). Norska hyttförbudet omvandlades 20 april till en avrådan (NO-0420-2) och de svenska inrikesreserekommendationerna lättades av FHM 13 maj (SE-0513) för att sedan avskaffas 13 juni (SE-0613).

4.5 Inreserestriktioner

I Sverige stoppade TS direktflyg från det covid-19-drabbade Iran 2 mars (SE-0302). I Danmark uppmanade respektive krävde SST att hemvändande från epidemiområden försätts i karantän från 3 mars. Kravet gällde sjukvårdspersonal (DK-0303-a,b). 12 mars uppmanade finska regeringen samtliga hemvändande att försätta sig i karantän (FI-0312-2). Norska HD beslutade 13 mars om karantänskrav för hemvändande personer undantaget från Finland och Sverige (NO-0313) och regeringen stoppade mottagandet av kvotflyktingar 14 mars (NO-0314-2). Regeringarna i Danmark, Norge och Finland stängde gränserna 14, 16 respektive 19 mars (DK-0314; NO-0316; FI-0319) och vid Finlands lanseringen av detta

uppmanade regeringen hemvändande finländare att försätta sig i karantän (FI-0316-1). Svenska regeringen införde 19 mars ett inreseförbud från alla länder utom EES/Schweiz (SE-0319-1).

Danmark gjorde små lättnader i inreserestriktionerna 25 maj (DK-0525) och öppnade upp för merparten av Europa 27 juni (DK-0627). Den norska regeringen slopade karantänskraven 1 juni för norska affärsresenärer som rest i Norden (NO-0601-1). Finland och Norge öppnade upp för några länder 15 juni (FI-0615; NO-0615-3) och än fler 13 respektive 15 juli (FI-0713-1; NO-0715). Sverige gjorde vissa lättnader från 4 juli (SE-0704). Sveriges gränser till Europa var öppna hela perioden och inga generella karantänsåtgärder fanns.

4.6 Skydd av riskgrupper

För riskerat smittade avrådde norska HD från besök på hälso- och omsorgsinstitutioner från 6 mars (NO-0306), och från 12 mars skärptes avrådan på bl.a. äldreboenden till att gälla samtliga besökare (NO-0312-4). Besöksstopp infördes från 14 mars (NO-0314-1). Svenska FHM avrådde 10 mars från onödiga besök i sjukvården och äldreomsorgen (SE-0310) och danska regeringen uppmanade 11 mars sjukhus och äldreboenden att införa besöksrestriktioner (DK-0311-2). Finska regeringen införde besöksförbud på äldreboenden och i vården från 16 mars och uppmanade samma dag personer över 70 år att försätta sig i karantänsförhållanden (FI-0316-4,6). Svenska FHM utfärdade en motsvarande rekommendation samma dag (SE-0316-2). Danska SST avrådde allmänheten från besök på äldreboenden från 17 mars (DK-0317). 1 april införde svenska regeringen ett besöksförbud på äldreboenden (SE-0401-2) och 5 april gjorde danska regeringen detsamma (DK-0405). Dagen därpå införde danska STPS besöksförbud på sjukhus (DK-0406).

Finska besöksförbudet på äldreboenden lättades något 15 maj (FI-0515) och 16 juni omvandlades förbudet på äldreboenden och i vården till en avrådan (FI-0616), innan det dagen därpå upphörde (FI-0617). 23 juni upphörde även den finska rekommendationen för äldre att undvika fysiska kontakter (FI-0623). Det danska besöksförbudet på äldreboenden hävdades 2 juli (DK-0702). De norska och svenska besöksförbuden på äldreboenden låg kvar resten av perioden.

Endast Sverige och Finland utfärdade allmänna uppmaningar till äldre att isolera sig.

5 Analys

5.1 Danmark

Fem dagar efter Danmarks första konstaterade covid-19-fall uttryckte hälso- och äldreministern Magnus Heunicke föreställningarna att antalet smittade ökade kraftigt i länder som är vanliga resmål för danskar och att detta ökar risken för importerade covid-19-fall. Kravet respektive rekommendationen att hemvändande danskar från riskområden skulle vara hemma från arbete (DK-0303-a,b) motiverades av SST-direktören Søren Brostrøm på en presskonferens 3 mars. Kravet för sjukvårds- och äldreomsorgspersonal ställdes med avsikten att skydda de extra sårbara och att säkra kapaciteten i hälsosektorn, så att inte mycket samhällskritisk personal blir smittad. Att rekommendationen för övriga inte var en reglering förklarade Brostrøm med att SST saknade befogenhet att bestämma över övriga arbetsgivare (SÆM, [2020](#):0.59–1.18,4.32–6.33).

Dagarna därefter beskrev statsministern Mette Fredriksen den övergripande strategi som myndigheterna valt: att avse fördröja smittspridningen så mycket som möjligt. Hon gjorde en uttrycklig prioritering av avsikten att begränsa antalet smittade i Danmark, framför den andra avsikten att mildra de negativa konsekvenserna för det övriga samhället (StM, [2020a](#):2.10–2.35). Efter det att allmän smittspridning hade konstaterats uttryckte hon den primära avsikten att undvika att för många danskar blir smittade samtidigt, jämte övriga avsikter att se till att sjukvården ej överbelastas genom att dämpa och bromsa smittan och att särskilt hjälpa de svagaste. Hon deklarerade också en tillämpad försiktighetsprincip, med inställningen att myndigheterna hellre skulle handla idag än att ångra sig imorgon (DKR, [2020a](#):1.08–1.21,2.18–2.25,1.41–1.58,3.50–3.56,4.25–4.29). Veckan därpå uttryckte hon utifrån uppfattningen att läget är brådskande att det är desto bättre ju fler åtgärder som sätts in. Hon underströk att fastän regeringen tar del av expertis är det i slutändan politiska val som avgör hur hårt smittspridningen ska bekämpas, där hon upprepade den valda försiktighetsprincipen (StM, [2020b](#):5.32–6.21).

Statsministern uttryckte sina föreställningar om covid-19-läget under en presskonferens 11 mars där flera initiala åtgärder presenterades. Hon konstaterade att covid-19 sprider sig ”ekstremt hurtigt” och att Danmark inträtt i en ny fas med allmän smittspridning. Vidare konstaterade hon att sjukvårdskapaciteten kunde bli överbelastad, att vissa grupper (äldre och sjuka) är särskilt sårbara för covid-19 och hon uttryckte föreställningen att social distansering gör skillnad för att motverka smittspridningen (DKR, [2020a](#):0.45–0.49,1.58–2.36,1.37–1.54,2.58–3.28).

Flera av de åtgärder som lanserades den dagen (DK-0311-1; DK-0313-1a,b,2a,b,3a,b; DK-0316-a,b) motiverades med att de angriper samlingsplatser där flest samlas eftersom smittan sprids mest där, varför all icke-nödvändig aktivitet där stängdes ner (DKR, [2020a](#):3.56–4.25). Regeringens tidigare uppmaningar att ställa in större evenemang och att undvika kollektivtrafik i rusningstid (DK-0306; DK-0310) motiverades likaså av Fredriksen med att smittoriskerna är förhöjda i sammanhang där många samlas tätt, vilket avsågs förhindras (StM, [2020a](#):4.05–4.30; DKR, [2020b](#):7.02–8.02).

Fredriksen föreställde sig att smittspridningen endast kan hindras om alla hjälps åt, där allas beteende är avgörande (DKR, [2020a](#):2.42–2.57). Att flera av de lanserade åtgärderna var regleringar – stängningar av offentliga samlingslokaler, skolor och arbetsplatser (DK-0313-1a,2a,3a; DK-0316-a) – kan förklaras av att regeringen ansåg universell efterlevnad vara nödvändig.

Att vissa åtgärder var informationsinstrument (DK-0313-1b,2b,3b; DK-0316-b) kan istället förklaras av juridiska hinder för vissa regleringar. Tvingande nedstängning av även privata skolor, 10-personersregeln och nedstängningen av ett flertal privata verksamheter utfärdades att gälla från 18 mars (DK-0318-1,2,3), efter det att regeringen framlagt föreslagna ändringar i epidemilagen till Folketinget i syfte att säkra möjligheter att vidta det regeringen ansåg vara nödvändiga åtgärder (DKR, [2020a](#):13.35–13.59). Lagen bifölls och började gälla 17 mars (LOV-[2020-208](#); Lovtidende A, [2020](#)).

5.2 Finland

I samband med att Finlands initiala åtgärder vidtogs 12 mars (FI-0312-1,a,b,2,3,4,5) uttryckte social- och hälsovårdsministern Aino-Kaisa Pekonen föreställningarna att världen inträtt i en ny fas av coronapandemin, att Finland förr eller senare skulle bli del av epidemiområdet och att myndigheterna uppskattat att 35 procent av finländarna skulle kunna bli smittade. Statsministern Sanna Marin konstaterade att äldre och personer med underliggande sjukdomar utgör riskgrupper för covid-19 (HT, [2020](#)).

Pekonen uttryckte avsikten att sakta ned smittspridningen så att sjukvården inte blir överbelastad och Marin uttryckte avsikten att särskilt skydda riskgrupperna. Familje- och omsorgsministern Krista Kiuru uttryckte avsikten att se till att vård- och omsorgspersonalen håller sig frisk och arbetsförmögen. Att icke-nödvändig verksamhet avråddes ifrån (FI-0312-5) motiverades med avsikten att begränsa antalet nya smittfall (*ibid.*; HS, [2020a](#)).

Kiuru uttryckte även inställningen att alla skyddsåtgärder som kan vidtas måste göra det, medan Marin indikerade att hon, för att bereda sig för epidemin, skulle inleda en parlamentskonsultation om åtgärder. Hon underströk att regeringen blott förberedde sig för att åkalla beredskapslagen och inte räknade med att den skulle åkallas. Statsministern vidhöll att t.ex. nedstängningar av skolor skulle få stora konsekvenser för samhället, där politikerna behöver se till samhällets allmänintresse (*ibid.*; HT, [2020](#)).

Efter att THL 13 mars konstaterat att Finland närmar sig tröskeln för att definiera utbrottet som en epidemi och 16 mars rapporterat 272 bekräftade fall (Yle, [2020a](#)) lanserades Finlands flesta strikta åtgärder (FI-0316-1,2,3a,b,4,5,6; FI-0318-1,2; FI-0319) på en presskonferens 16 mars. En generell avsikt med regeringens åtgärder var att ”skydda befolkningen och trygga samhällets och näringslivets funktion” (STM *et al.*, [2020a](#)). Gränsstängningen (FI-0319) motiverades t.ex. med folkhälso- och hälsosäkerhetsskäl (*ibid.*) och regeringen uppfattade alltså covid-19 som en säkerhetsfråga. Justitieministern Anna-Maja Henriksson ansåg att det var nödvändigt med beredskapslagen och att inskränka medborgarnas ”grundrättigheter” för att kunna ”skydda befolkningen ännu bättre än med vanlig lagstiftning” (Yle, [2020b](#)) och regeringen konstaterade tillsammans med presidenten att undantagsförhållanden rådde och överlämnade dagen därpå en förordning till riksdagen om ibruktagande av beredskapslagen (STM *et al.*, [2020a](#)). Inrikesministern Maria Ohisalo uttryckte sin föreställning att övervinnandet av viruset är beroende av att alla bidrar och ansåg åtgärderna nödvändiga för att skydda riskgrupperna (Yle, [2020c](#)). Att universell efterlevnad ansågs behövas kan alltså förklara varför regleringar snarare än informationsåtgärder valdes.

Isoleringen av Nyland gjordes först som en avrådan från resor över Nylandsgränsen (FI-0325-2), utifrån föreställningen att människor kan bära på och sprida smittan till övriga Finland. Enligt THL fanns två tredjedelar av de finska fallen i Nyland vid tillfället (Yle, [2020d](#)). Inrikesreserestriktionen (FI-0328) motiverades av regeringen bl.a. med avsikten att bromsa spridningen av epidemin från Nyland till övriga Finland (SM *et al.*, [2020a](#); ScandAsia, [2020](#)). Justitieministern uttryckte även avsikten att säkerställa att inte hela Finland smittas samtidigt, vilket skulle överbelasta sjukvården (Yle, [2020e](#)). Liksom när hon tidigare argumenterade för beredskapslagsibruktagandet gjorde hon en uttrycklig värdeprioritering: ”Att kunna röra sig fritt i landet är en grundlagsenlig rättighet men just nu är rätten till liv och hälsa för alla viktigare” (Yle, [2020d](#)).

Både Nylandsisoleringen (FI-0328) och restaurangstängningarna (FI-0404) dröjde något p.g.a. juridiska hinder. För Nylandsisoleringen sammanslog regeringen ibruktagandet av den aktuella beredskapslagsbefogenheten med tillämpningen av densamma, vilket Grundlagsutskottet underkände, varmed nya förordningar behövde behandlas (Yle, [2020f](#)). Enligt statsministern fördröjdes restaurangnedstängningarna av Grundlagsutskottets krav på förtydliganden gällande t.ex. regional differentiering (HS, [2020b](#)), varmed en kompletterande förordning krävdes. Tills vidare rekommenderade regeringen nedstängningarna (FI-0325-1) (Yle, [2020d](#)).

I regeringens proposition till restaurangnedstängningarna kan läsas att katastrofscenariot hade uppdaterats: utan begränsningar skulle 80% av befolkningen smittas av covid-19 under epidemins första våg. Handlingsalternativen geografiska regelskillnader och att endast begränsa verksamheterna under vissa tider av dygnet avvisades eftersom *alla* sociala kontakter avsågs minskas, även under dagtid (RP [25/2020](#) rd:4–7). Med andra ord ansågs universell efterlevnad nödvändig återigen, vilket kan förklara varför regleringsinstrumentet valdes.

5.3 Norge

HD konstaterade allmän smittspridning 10 mars och vidhöll att Norge befann sig i en ny fas av epidemin (HD, [2020a](#):2). Att äldre och multisjuka patienter har ökad risk för allvarliga sjukdomsförlopp av covid-19 konstaterades också. Avrådan för vissa från besök i sjukvården och omsorgen (NO-0306) och de senare skärpta besöksrestriktionerna (NO-0312-4; NO-0314-1) gjordes för att skydda dessa extra sårbara (HD, [2020b](#):1; [2020c](#)).

De tvingande nedstängningarna av skolor och flera verksamheter och evenemang, liksom sammankomstbegränsningen på 500 personer (NO-0311; NO-0312-1,2,3), motiverades med avsikterna att bygga upp och upprätthålla nödvändig sjukvårdskapacitet samt skydda sårbara grupper. Frivillig medverkan hade prioriterats i värderingen – vilket, jämte medicinsk motivering, krävs av smittskyddslagen – men HD bedömde att åtgärderna var proportionerliga och skulle ge större samhällsnytta än belastning för dem som åtgärderna berör (HD, [2020d](#); [2020d](#):2–3). Det ansedda allmänintresset insågs alltså vara i strid med människors egenintresse, vilket kan förklara varför inte informationsåtgärder, utan regleringar, valdes.

Under en presskonferens 14 mars kommenterade statsministern Erna Solberg regeringens inställning till smittskyddsåtgärder: ”[V]i [må] hele tiden [...] være åpne for både å justere og gjennomføre nye tiltak, sånn at vi sørger for at tiltakene fungerer og at de kan tilpasses praktiske løsninger.” (SMK, [2020](#):2.33–2.58). Hon vidhöll att krisen – genom de stränga reglerna från 12 mars – framledes var en bred nationell kris istället för blott en hälsokris och konstaterade att viruset spridit sig snabbt (SMK, [2020](#):00.40–1.32,2.59–3.12).

Stängningen av gränserna (NO-0316) motiverade statsministern med avsikterna att skydda Norge mot smittan och att avlasta den karantänsverksamhet som annars skulle behövts bedrivas. Avsikten att upprätthålla sjukvårdskapaciteten, så att de mest utsatta (både med covid-19 och andra hälsoproblem) kan omses, upprepades (SMK, [2020](#):4.23–5.48,1.58–2.26).

Hytteförbudet (NO-0319) infördes efter att regeringen 12 mars hade avrått från fritidsresor (NO-0312-5) och så även 14 mars, varvid Solberg konstaterade att fritidshusen ofta ligger i små kommuner utan sjukvårdskapacitet för fler än de egna invånarna (SMK, [2020](#):7.56–8.42). 15 mars vidtogs en föreskrift som möjliggjorde hytteförbud, vilket hälso- och omsorgsministern Bent Høie indikerade skulle införas ifall folk inte tog sig hem självmant (HOD *et al.*, [2020](#)). Efter återkoppling från fylkesmännen²¹ att många fortsatt ej lämnat fritidshusen införde regeringen förbudet 19 mars (HOD, [2020](#)). Denna kronologiska paketering tyder på en liberal preferens hos regeringen för mindre begränsande policyinstrument, vilket kan förklara varför uppmaningen prioriterades.

²¹ Motsvarande svenska landshövdingar.

Under en regeringspresskonferens 24 mars deklarerades nya föreställningar. Enligt hälsomyndigheternas beräkningar var det s.k. *R-talet*²² 2,4 innan de stränga åtgärderna vidtogs 12 mars. Sjukvården förväntades bli överbelastad om smittan fortsatt var så stor och det bedömdes inte möjligt att ännu se den fulla effekten av åtgärderna. Regeringen förlängde flera tidigare åtgärder och Solberg avsåg genom förlängandet invänta bättre underlag gällande vad åtgärderna medfört. Hon avsåg även få ner R-talet till maximalt 1, eftersom smittan då slås ner (SMK & HOD, [2020a:1.14–3.27,8.48–9.07](#)).

5.4 Sverige

I samband med att förordningen som förbjöd allmänna sammankomster med fler än 500 deltagare (SE-0312) lanserades 11 mars uttryckte statsministern Stefan Löfven att alltsedan covid-19 klassades som en samhälls- och allmänfarlig sjukdom 2 februari (SFS [2020:20](#)) har bekämpningen av smittan varit av högsta prioritet och att regeringen ställer alla resurser till förfogande för att stoppa smittspridningen. Socialministern Lena Hallengren avsåg vidta varje åtgärd som kan stävja smittan och deklarerade avsikten att särskilt skydda riskgrupper (RK, [2020b:5.44–5.54,0.35–0.51,3.46–4.02](#)).

Senare åtgärder motiverades med t.ex. FHM:s avsikt att dämpa smittspridningen så att sjukvårdsbelastningen minskas och sprids ut (Hs. [01125-2020:2](#)), statsepidemilogen Anders Tegnells avsikts att hindra en för snabb geografisk spridning mellan olika delar av landet (FHM, [2020a:4.43–5.24](#)) samt biträdande statsepidemilogen Anders Wallenstens avsikt att undvika trängsel och därigenom minska risken för framförallt snabb smittspridning (FHM, [2020b:1.35–1.44](#)).

En avsikt som uttrycktes av Tegnell var att hålla perioden med isolering så kort som möjligt, utifrån föreställningarna att effekten på smittspridningen av tidigare åtgärder vore icke-befintlig samt att åtgärder ger en uttrötningseffekt, vilken avsågs undvikas (FHM, [2020c:21.22–22.24,6.52–7.46](#)). Liknande resonemang kan möjligen uttydas hos Hallengren när 500-personersförordningen ovan lanserades: ”Nu kan ett sånt förbud göra skillnad eftersom coronasmittan av allt att döma *finns* i samhället” (RK, [2020b:5.54–6.07](#)). Socialministerns betoning och mening antyder en ambition att undvika att införa åtgärder för tidigt innan de skulle ge betydande effekt på smittspridningen.

Att längre perioder av regleringar avsågs undvikas kan förklaras av en liberal-filosofisk preferens för så icke-begränsande policyinstrument som möjligt. Vid FHM:s äldreisoleringsuppmaning (SE-0316-2) uttryckte Tegnell en tydlig sådan preferens för informationsåtgärder, utifrån föreställningen att människor gör de rätta valen om de blir informerade och har en förståelse för varför de bör handla så:

²² R-talet anger ”hur många personer en smittad individ i genomsnitt för vidare smittan till” (Frans, [2020](#)).

”Tvingande åtgärder är ju liksom alltid någonting man tar till i sista hand” (FHM, [2020c:20.48–21.15](#)).

En kronologisk paketering som också tyder på denna preferens för informationsåtgärder innefattar först FHM:s uppmaning till serveringsställen att säkerställa avstånd mellan besökare genom bl.a. endast bordsservering (SE-0325), vilken gjordes för att undvika trängsel (FHM, [2020b:2.41–3.28](#)), och senare en regeringsinitierad lag enligt vilken serveringsställen förbands säkerställa smittskyddssäkert avstånd mellan besökare (SE-0701), vilken vidtogs utifrån föreställningen att trängsel fortfarande förekom trots FHM:s föreskrifter (prop. [2019/2020:172:13](#)).

Vid skärpningen av förordningen om allmänna sammankomster (SE-0329) motiverade FHM i sin hemställan till regeringen att det föreslagna deltagarantalstaket inte sattes lägre med föreställningen att vid mindre evenemang kunde smittrisker istället reduceras genom frivilliga åtgärder utefter rådgivning från FHM (Hs. [01388-2020:1–2](#)).

FHM bedömde risken för samhällssmitta som hög 13 mars (FHM, [2020d](#)) och Tegnell konstaterade samhällspridning 16 mars, varmed han ansåg det ”extremt viktigt” att se till att äldre inte exponeras för smitta (FHM, [2020c:2.46–3.36](#)).

Andra föreställningar som innehafts har gällt geografisk smittspridning. Enligt Tegnell skulle stor geografisk spridning innebära svårigheter att omfördela sjukvårdsresurser inom landet. Avrådan från onödiga inrikesresor (SE-0319-2) gjordes utifrån föreställningarna att den annalkande påsken (tre veckor därefter) brukar medföra mycket resor och att internationella erfarenheter visade att semesterresor kan leda till stor geografisk smittspridning (FHM, [2020e](#)). Likaså FHM:s uppmaning till distansundervisning för gymnasieskolor och högre utbildning (SE-0317) hade risken för geografisk smittspridning som bakomliggande föreställning. Att dessa nivåer och inte grundskolorna uppmanades stänga motiverades bl.a. utifrån föreställningen att de högre utbildningsinstanserna har betydligt större upptagningsområden än grundskolorna (FHM, [2020f](#)).

Ambitionen med FHM:s allmänna råd (SE-0401-1,3,4) var enligt generaldirektören Johan Carlsson att dessa råd skulle kunna gälla som fast ramverk ganska länge, till skillnad från om man lägger ”locket på” och låser in människor som Carlsson bedömde problematiskt, med den retoriska frågan: ”Vad händer när man öppnar dörren?” (FHM, [2020g:43.37–43.58](#)).

5.5 Komparation

Företrädare från samtliga länder angav upprepat A) bromsande av smittspridningen, B) undvikande av att sjukvården överbelastas samt C) skyddande av riskgrupper som avsikter med sina vidtagna, horisontellt paketerade, åtgärder.

Avsikt (A) uttrycktes i Sverige i något svagare uttrycksform, jämfört med de andra länderna, minst två gånger: *för* snabb smittspridning avsågs förhindras (FHM, [2020a:4.43–5.24](#); [2020b:1.35–1.44](#)). Det är svårt att belägga att sådana gradskillnader av motiv haft betydelse för åtgärdsvalen, men ambitionsnivån för

smittspridningsbromsningen framstår varit något lägre. Sveriges Tegnell förklarade t.ex. att FHM:s åtgärder inriktade sig på mitten av normalfördelningskurvan över hur viruset bedömdes överföras (dvs. hos människor med symptom), där åtgärderna hade så stor effekt som möjligt (FHM, [2020a](#):33.56–34.52).

I uttalanden förklarade företrädare från samtliga länder sig beredda att göra vad som krävs. I praktiken tycks emellertid en svensk ambition att sätta in rätt åtgärder i rätt tid inneburit att smittskyddsåtgärder avsågs undvikas att sättas in för tidigt. På en pressfråga varför inte 500-personsgränsen (SE-0312) införts tidigare förklarade Hallengren att bedömningen av vilka åtgärder som behöver vidtas förändras i.o.m. smittläget och hon förtäljde att det nu konstaterats en risk för spridning i samhället (RK, [2020b](#):16.34-17.15). Även andra åtgärders (SE-0316-1,2; SE-0401-1) skede härrörde ur föreställningar om när smittskyddsåtgärder ger effekt (FHM, [2020c](#):4.53–5.32; [2020g](#):5.13–5.29). Skilda föreställningar om när smittskyddsåtgärder är verksamma resulterade i att Sverige satt in åtgärder senare.

Liberala preferenser för frivilliga åtgärder uttrycktes framförallt av norska och svenska företrädare, men även av Finlands Marin som inledningsvis var avhållsam till att stänga skolorna med hänvisning till sådana åtgärders omfattande konsekvenser (HT, [2020](#)). Finlands Henriksson ansåg det senare dock befogat att inskränka vissa grundrättigheter (Yle, [2020b](#)). De norska och svenska kronologiska paketeringarna av hytte- respektive serveringsställesrestriktioner innebar att regleringar tillkom först efter uppgifter om att informationsåtgärder inte varit tillräckligt verksamma. Preferenser för mindre begränsande policyinstrument kan förklara varför uppmaningsåtgärder prioriterades. Beständiga informationsåtgärder i Sverige behölls som informationsåtgärder utifrån föreställningar om att de fungerade (Hs. [01388-2020](#):1–2), vilket förklarar varför Sveriges personantalstak för sammankomster inte sänktes till de andra ländernas nivåer (50 jämfört med fem eller tio).

Enligt materialet var svenska företrädare ensamma om att avse förhindra en uttrötningseffekt (FHM, [2020c](#):21.22-22.24) liksom om att föredra ha beständiga åtgärder. Att Sveriges smittskyddsåtgärder var mindre begränsande än Norges kan förklaras av att Norges Solberg ansåg sig villig att justera åtgärder över tid (SMK, [2020](#):2.33–2.58), medan svenska Carlsson ville ha ett fast ramverk över tid (FHM, [2020g](#):43.37–43.47), vilket, i kombination med den liberala principen ovan, premierar valet av frivilliga åtgärder.

Föreställningar om att universell efterlevnad var nödvändig för smittbekämpningen (Yle, [2020c](#); DKR, [2020a](#):2.42–2.57) kan förklara varför Finland och Danmark i flera fall valde policyinstrumenttypen regleringar framför uppmaningar.

Att förhindra geografisk spridning uttrycktes som avsikter av finska, norska och svenska företrädare, men enligt materialet ej av danska. Danmarks få inhemska reserestriktioner tycks därmed kunna förklaras av uteblivna föreställningar om att resor över landet innebar en betydande smittorisk.

Slutligen framgår av materialet skillnader i föreställningarna om smittläget. Danmarks Fredriksen konstaterade att läget var brådskande (DKR, [2020a](#):1.58–2.17; StM, [2020b](#):5.49–5.53), Finlands regering hade uppgifter om att 35% eller 80% av befolkningen skulle kunna bli smittade (HT, [2020](#); RP [25/2020](#) rd:5) och i

Norge bedömdes sjukvårdskapaciteten riskera överbelastas om inte R-talet sjönk (SMK & HOD, [2020a](#):1.14–1.51). Utifrån genomgången av materialet verkade Sveriges företrädare inte ha några konkreta uppskattningar om framtiden. Uteblivna prognoser om framtiden kan möjligen förklara varför Sverige inte vidtog fler och striktare åtgärder, men ett än utförligare studium av de svenska företrädarnas tillgängliga uppgifter skulle krävas för att belägga detta med större säkerhet.

6 Slutsatser

Studiens frågeställningar repeteras och besvaras i avdelningarna nedan.

6.1 Deskriptiva slutsatser

Studiens första frågeställning lyder:

Vilka smittskyddsåtgärder vidtogs av Danmark, Finland, Norge och Sverige under covid-19-pandemins första våg? (1)

Resultatet anges utförligt i kapitel 4 och Appendix. Sammanfattningsvis kan följande slutsatser presenteras:

- Sverige stängde två skolnivåer medan övriga länder stängde samtliga.
- Samtliga länder uppmanade till distansarbete och i Danmark och Finland tvingades icke-nödvändig offentlig verksamhet stänga.
- Flera verksamheter tvingades stänga i Danmark, Finland och Norge men ej i Sverige.
- Samtliga länder gjorde stegvisa sammankomstbegränsningar, varav Norges åtgärder var informationsmedel. Sveriges personantalstak sattes högre.
- Inrikesresande reglerades i Finland och Norge och avråddes ifrån i Sverige. Danmark saknade motsvarande åtgärder.
- Gränserna stängdes helt till Danmark, Finland och Norge – till Sverige endast från utomeuropeiska länder.
- I Norge infördes karantänskrav för hemvändande och Danmark hade krav för vissa. Danmark och Finland utfärdade karantänsrekommendationer. Sverige saknade motsvarande åtgärder.
- Besöksförbud i äldreomsorgen infördes i alla länder och i Sverige och Finland uppmanades äldre isolera sig.
- Generellt gjordes färre lättnader i Sverige än i de övriga länderna.

6.2 Förklarande slutsatser

Studiens andra frågeställning lyder:

Varför vidtog Danmark, Finland, Norge och Sverige olika smittskyddsåtgärder under covid-19-pandemins första våg? (2)

Eftersom det finns många smittskyddsåtgärder att förklara sammanfattas endast ett antal centrala slutsatser. Varje förklaring är en probabilistisk delförklaring som inte självständigt förklarar åtgärdsvalen.

- Något svagare avsikter att begränsa smittspridningen kan möjligen förklara Sveriges mindre restriktiva åtgärder.
- Svenska avsikter att undvika sätta in åtgärder för tidigt, i kombination med föreställningar om när smittskyddsåtgärder är effektiva, kan förklara varför svenska åtgärder inte vidtogs tidigare.
- Liberala preferenser för mindre begränsande policyinstrument, i kombination med föreställningar om dessas effektivitet, kan förklara varför informationsåtgärder prioriterades framförallt i Sverige.
- Svenska preferenser för fasta åtgärder över tid i kombination med ovannämnda preferenser premierade Sveriges val av informationsåtgärder.
- Föreställningar i Finland och Danmark om att universell efterlevnad var nödvändig kan förklara dessa länders val av regleringsinstrument.
- Uteblivna föreställningar i Danmark om inrikesresors smittorisk kan möjligen förklara Danmarks uteblivna reserestriktioner.
- Uteblivna prognoser om framtiden kan möjligen förklara varför Sverige inte vidtog striktare åtgärder.

7 Diskussion

I denna studie har nordiska smittskyddsåtgärder under covid-19-pandemins första våg studerats, beskrivits och förklarats med hjälp av motivanalys och en komparativ forskningsdesign. Teorier om policyinstrumentval har använts och åtgärderna har kodats utifrån Evert Vedungs policyinstrumenttypologi.

Till följd av stort material är resultaten omfattande och slutsatserna flera. Flera skillnader mellan ländernas smittskyddsåtgärder har kunnat påvisas (se avdelning 6.1). Kartläggningen av dessa åtgärder har varit nödvändig för att kunna förklara väsentliga skillnader. Resultatet är dessutom sammanställt med tydliga avgränsningar (se avdelning 1.3), varför det kan tjäna som underlag även för framtida förklarande studier av de nordiska ländernas smittskyddsåtgärder. Användningen av Vedungs typologi har visat sig hjälpsam för att differentiera olika åtgärder utefter den grad av makt statsmakten är villig att bruka för att förverkliga efterlevnad. Denna teorianvändning kan inspirera framtida t.ex. komparativ forskning, inklusive studier av andra policyområden än smittbekämpning.

Studiens komparativa motivanalys har påvisat en särskilt repeterad slutsats: Liberala preferenser för mindre begränsande policyinstrument, i kombination med föreställningar om dessas effektivitet, kan förklara varför informationsåtgärder prioriterades framförallt i Sverige.

På grund av studiens kvantitativa karaktär har beslutsprocesser inte närstuderats. Framtida förklarande forskningsinsatser av specifika smittskyddsåtgärder kan med fördel komplettera där.

I det framställda materialet finns det ytterligare förhållanden som skulle kunna förklaras. Huruvida Sveriges först lätnader berott på exempelvis den påvisade preferensen för beständiga åtgärder, alternativt det värre smittläget enligt Figur 1, bedöms särskilt intressant att utreda.

Resursrikare forskningsinsatser uppmanas vidare förklara åtgärdsvalen utifrån en strukturanalytisk ansats, liksom skisserat i avdelning 2.1. Strukturanalys skulle kunna utreda vilka strukturella faktorer som legat bakom de föreställningar och avsikter som identifierats, dvs. kartlägga samband A i Figur 2. Några strukturanalytiska studier av Sverige har gjorts (Pierre, [2020](#); Petridou, [2020](#)), men framtida komparativa studier skulle kunna utreda vilka strukturella faktorer som skilt sig mellan länderna. Teoretiska uppslag till sådana studier är att förklara valen utifrån nationella och sektoriella *policystilar*, vilket redogörs för bl.a. i den antologi som den här studiens policyinstrumentvalsteorier är hämtade ur (se Bemelmans-Videc, [1998](#); Rist, [1998](#); Arentsen, [1998](#)).

Studiens tidsmässiga avgränsning medförde att ärvd policy från innan pandemin, dvs. respektive lands juridiska bakgrund, ej studerats. Framtida forskning uppmanas utreda i vilken utsträckning sådana förhållanden kan förklara de skilda valen av smittskyddsåtgärder.

8 Referenser

8.1 Källor²³

- AVI, (årtal ej angivet). ”Regionförvaltningsverket”.
<https://avi.fi/sv/regionforvaltningsverket> (hämtad 2021-08-16).
- BEK-2020-217 = BEK nr 217 af 17/03/2020. *Bekendtgørelse om lukning af dagtilbud, skoler, institutioner m.v. og om nødpasning i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)*. Föreskrift av SÆM.
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/217> (hämtad 2021-08-04).
- BEK-2020-224 = BEK nr 224 af 17/03/2020. *Bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og forbud mod adgang til og restriktioner for visse lokaler i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)*. Föreskrift av SÆM.
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/224> (hämtad 2021-08-05).
- BEK-2020-372 = BEK nr 372 af 04/04/2020. *Bekendtgørelse om midlertidigt forbud mod besøg på anbringelsessteder og botilbud m.v. på socialområdet i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)*. Föreskrift av SIM.
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/372> (hämtad 2021-08-05).
- BO = *The Barents Observer*, 2020. ”Tromsø and northern municipalities impose quarantine restrictions on travelers from southern Norway”. Nyhetsartikel skriven av Thomas Nilsen. 2020-03-15.
<https://thebarentsobserver.com/en/life-and-public/2020/03/tromso-and-northern-municipalities-impose-quarantine-restriction-travelers> (hämtad 2021-05-18).
- DKR, 2020a. ”Statsministeren: Der bliver brug for, at vi hjælper hinanden”. Videoklipp från presskonferens med statsminister Mette Fredriksen, hälso- och äldreminister Magnus Heunicke, SST:s direktör Søren Brostrøm, rikspolischef Thorkild Fogde & UdM:s direktör för organisation och medborgarservice Erik Brøgger Rasmussen. 2020-03-11.
<https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoede-11-marts-i-spejlsalen/> (hämtad 2021-05-17).
- DKR, 2020b. ”Pressemøde om coronavirus og tiltag for at inddæmme smitten”. Videoklipp från presskonferens med statsminister Mette Fredriksen, hälso- och äldreminister Magnus Heunicke, rikspolischef Thorkild Fogde, UdM:s direktör

²³ För förklaring av förkortningar av namn på offentliga institutioner hänvisas till förkortningsförteckningen.

- för organisation och medborgarservice Erik Brøgger Rasmussen & SST:s direktör Søren Brostrøm. 2020-03-10. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoede-i-statsministeriet-om-covid-19/> (hämtad 2021-05-16).
- DKR, 2020c. ”Fase 2 af genåbning af Danmark”. Videoklipp från presskonferens med statsminister Mette Fredriksen. 2020-05-07. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoede-om-genaabning-af-danmark-fase-2/> (hämtad 2021-05-17).
- DM = *Dagens Medicin*, 2020. ”146 döda – stabsläge i alla regioner”. Nyhetsartikel baserad på TT. 2020-03-30. <https://www.dagensmedicin.se/alla-nyheter/nyheter/146-doda-stabslage-i-alla-regioner/> (hämtad 2021-05-19).
- DN = *Dagens Nyheter*, 2020. ”Historisk nedsläckning av Danmark: ’Kommer bli hårt’”. Nyhetsartikel skriven av Hanna Grosshög. 2020-03-12. <https://www.dn.se/nyheter/varlden/historisk-nedslackning-av-danmark-kommer-bli-hart/> (hämtad 2021-08-02).
- DR, 2020. ”Få overblikket over de nye corona-tiltag: Se, hvad du ikke må fra i dag klokken 10”. Nyhetsartikel skriven av Rikke Gjør Mansø, Line Rønn Tofte & Anna Sol Jørgensen. 2020-03-17. <https://www.dr.dk/nyheder/politik/faa-overblikket-over-de-nye-corona-tiltag-se-hvad-du-ikke-maa-fra-i-dag-klokken-10#!/> (hämtad 2021-05-17).
- FHM, 2020a. ”Pressträff om covid-19 (coronavirus) 17 mars 2020”. Videoklipp på Youtube från presskonferens med FHM:s statsepidemiolog Anders Tegnell, SoS:s krisberedskapschef Johanna Sandwall, SV:s generaldirektör Peter Fredriksson & MSB:s chef för operativ ledning Maria Bergstrand. 2020-03-17. <https://youtu.be/zQAhl1d8urOA> (hämtad 2021-08-11).
- FHM, 2020b. ”Pressträff om covid-19 (coronavirus) 24 mars 2020”. Videoklipp på Youtube från presskonferens med FHM:s biträdande statsepidemiolog Anders Wallensten, SoS:s krisberedskapschef Johanna Sandwall & MSB:s kommunikationschef Morgan Olofsson. 2020-03-24. <https://youtu.be/d2RUINrCN3M> (hämtad 2021-08-12).
- FHM, 2020c. ”Pressträff om covid-19 (coronavirus) 16 mars 2020”. Videoklipp på Youtube från presskonferens med FHM:s statsepidemiolog Anders Tegnell, SoS:s krisberedskapschef Johanna Sandwall, MSB:s kommunikationschef Morgan Olofsson. 2020-03-16. <https://youtu.be/n2MajAQvpY8> (hämtad 2021-08-10).
- FHM, 2020d. ”Ny fas kräver nya insatser mot covid-19”. Pressmeddelande. 2020-03-13. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/ny-fas-kraver-nya-insatser-mot-covid-19/> (hämtad 2021-08-10).
- FHM, 2020e. ”Tänk över om resan verkligen är nödvändig”. Pressmeddelande. 2020-03-19. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/tank-over-om-resan-verkligen-ar-nodvandig/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020f. ”Lärosäten och gymnasieskolor uppmanas nu att bedriva distansundervisning”. Pressmeddelande. 2020-03-17. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och->

- [press/nyhetsarkiv/2020/mars/larosaten-och-gymnasieskolor-uppmanas-nu-att-bedriva-distansundervisning/](https://www.fhm.se/press/nyhetsarkiv/2020/mars/larosaten-och-gymnasieskolor-uppmanas-nu-att-bedriva-distansundervisning/) (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020g. ”Pressträff om covid-19 (coronavirus) 1 april 2020”. Videoklipp på Youtube från presskonferens med FHM:s statsepidemiolog Anders Tegnell, FHM:s generaldirektör Johan Carlsson, SoS:s ställföreträdande krisberedskapschef Taha Alexandersson & MSB:s särskilda rådgivare Svante Werger. 2020-04-01. <https://youtu.be/F602U38BYQE> (hämtad 2021-08-11).
- FHM, 2020h. ”Flera tecken på samhällsspridning av covid-19 i Sverige”. Pressmeddelande. 2020-03-10. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/flera-tecken-pa-samhallsspridning-av-covid-19-i-sverige/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020i. ”Personer över 70 bör begränsa sociala kontakter tills vidare”. Pressmeddelande. 2020-03-16. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/personer-over-70-bor-begransa-sociala-kontakter-tills-vidare/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020j. ”Förslag: Ytterligare begränsningar av allmänna sammankomster”. Pressmeddelande. 2020-03-27. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/forslag-ytterligare-begransningar-av-allmanna-sammankomster/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020k. ”Nya allmänna råd: Håll avstånd och ta personligt ansvar”. Pressmeddelande. 2020-04-01. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/april/nya-allmanna-rad-hall-avstand-och-ta-personligt-ansvar/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020l. ”Insatser krävs för dämpad smittspridning vid ökat resande”. Pressmeddelande. 2020-06-04. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/juni/insatser-kravs-for-dampad-smittspridning-vid-okat-resande/> (hämtad 2021-05-18).
- FHM, 2020m. ”Gymnasieskolorna kan öppna till höstterminen”. Pressmeddelande. 2020-05-29. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/maj/gymnasieskolorna-kan-oppna-till-hostterminen/> (hämtad 2021-05-18).
- Fi, 2020. ”Extra ändringsbudget med anledning av coronaviruset”. Pressmeddelande på RK:s hemsida. 2020-03-11. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/extra-andringsbudget-med-anledning-av-coronaviruset/> (hämtad 2021-08-04).
- FOR-2020-03-12-271. *Vedtak etter lov om vern mot smittsomme sykdommer § 4-1 andre ledd om karantene (isolering) etter reiser utenfor Norden*. Föreskrift av HD. 2020-03-13. <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-03-12-271> (hämtad 2021-05-18).
- FOR-2020-03-13-287. *Forskrift om karantene mv. etter reiser utenfor Norden*. Föreskrift av HD. 2020-03-13. <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-03-13-287> (hämtad 2021-08-06).
- FOR-2020-03-15-295. *Forskrift om endring i forskrift om karantene mv. etter reiser utenfor Norden*. Föreskrift av HD. 2020-03-15. <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-03-15-295> (hämtad 2021-08-06).

- Forbes*, 2020. "Norway Relaxes Coronavirus Restrictions, But Event Ban Continues". Nyhetsartikel skriven av David Nikel. 2020-04-07. <https://www.forbes.com/sites/davidnikel/2020/04/07/norway-pm-relaxes-coronavirus-restrictions-but-event-ban-continues/?sh=3f623e83298e> (hämtad 2021-05-18).
- GP = *Göteborgsposten*, 2020. "Norge lättar på karantänregler i juni". Nyhetsartikel skriven av Robin Rasper. 2020-05-28. <https://www.gp.se/ekonomi/norge-1%3%A4ttar-p%3%A5-karant%C3%A4nregler-i-juni-1.28535630> (hämtad 2020-08-02).
- Hale, Thomas, Noam Angrist, Rafael Goldszmidt, Beatriz Kira, Anna Petherick, Toby Phillips, Samuel Webster, Emily Cameron-Blake, Laura Hallas, Saptarshi Majumdar & Helen Tatlow, 2021. "A global panel database of pandemic policies (Oxford COVID-19 Government Response Tracker)." i *Nature Human Behaviour*, vol. 5, nr. 4, s. 529–538.
- HBL = *Hufvudstadsbladet*, 2020. "Finland och Norden har sitt första fall av coronavirus – minst 15 minuter i samma rum räcker". Nyhetsartikel skriven av Sofia Holmlund & Max Nyberg. 2020-01-29. <https://www.hbl.fi/artikel/ett-fall-av-coronavirus-bekraftat-i-finland/> (hämtad 2021-05-05).
- HD, 2020a. *Vedtak etter lov om vern mot smittsomme sykdommer § 4-1 andre ledd om møteforbud og stenging av virksomhet*. Brev till Norges kommuner. Referensnummer: 20/8069-3. 2020-03-12. https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krisehandtering/koronavirus/anbefalinger-og-beslutninger/Vedtak%20etter%20lov%20om%20vern%20mot%20smittsomme%20sykdommer%20%C2%A74-1%20andre%20ledd%20om%20m%C3%B8teforbud%20og%20stenging%20av%20virksomhet.pdf/_attachment/inline/5c6032e8-3d56-44f2-a18c-8829a9db7c97:7686689d095ad59bf30786a730632036a1f9c2d1/Vedtak%20etter%20lov%20om%20vern%20mot%20smittsomme%20sykdommer%20%C2%A7%204-1%20andre%20ledd%20om%20m%C3%B8teforbud%20og%20stenging%20av%20virksomhet.pdf (hämtad 2021-08-06).
- HD, 2020b. *Restriksjoner av besøkende til sykehjem, heldøgns omsorgsbolig og øyeblikkelig hjelp døgn plasser*. Brev till Norges kommuner. Referensnummer: 20/6871-3. 2020-03-06. https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krisehandtering/koronavirus/anbefalinger-og-beslutninger/Restriksjoner%20av%20bes%C3%B8kende%20til%20sykehjem,%20held%C3%B8gns%20omsorgsbolig%20og%20%C3%98HD%2006.03.2020.pdf/_attachment/inline/8e163db8-8379-4bcb-a42e-ead453f76ab8:750aabebfe2db9d97a427c749c259b42117809d4/Restriksjoner%20av%20bes%C3%B8kende%20til%20sykehjem,%20held%C3%B8gns%20omsorgsbolig%20og%20%C3%98HD%2006.03.2020.pdf (hämtad 2021-08-06).
- HD, 2020c. *Adgangskontroll og besøksstans i landets helseinstitusjoner mm*. Brev till Norges fylkesmän. Referensnummer: 20/8237-2. 2020-03-14. <https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og->

- [krisehandtering/koronavirus/anbefalinger-og-beslutninger/Adgangskontroll%20og%20bes%C3%B8ksstans%20i%20landet%20helseinstitusjoner%20-%20covid-19.pdf](https://www.helseinstitusjoner.no/attachment/inline/f10a4be1-9bea-4e5a-bc81-b54d069e8bac:2caf9b9b04b63802efbdfb5c152bbb430105392e/Adgangskontroll%20og%20bes%C3%B8ksstans%20i%20landet%20helseinstitusjoner%20-%20covid-19.pdf) /attachment/inline/f10a4be1-9bea-4e5a-bc81-b54d069e8bac:2caf9b9b04b63802efbdfb5c152bbb430105392e/Adgangskontroll%20og%20bes%C3%B8ksstans%20i%20landet%20helseinstitusjoner%20-%20covid-19.pdf (hämtad 2021-08-06).
- HD, 2020d. ”Anbefaler å avlyse arrangementer med mer enn 500 deltagere”. Pressmeddelande. 2020-03-10. <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/anbefaler-a-avlyse-arrangementer-med-mer-enn-500-deltagere> (hämtad 2021-05-18).
- HD, 2020e. ”Anbefaler tiltak for å redusere antall reisende i rush-tiden”. Pressmeddelande. 2020-03-10. <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/anbefaler-tiltak-for-a-reducere-antall-reisende-i-rush-tiden> (hämtad 2021-05-17).
- HD, 2020f. ”Helsedirektoratet har vedtatt omfattende tiltak for å hindre spredning av Covid-19”. Pressmeddelande. 2020-03-12. <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/helsedirektoratet-har-vedtatt-omfattende-tiltak-for-a-hindre-spredning-av-covid-19#apiUrl> (hämtad 2021-05-18).
- HOD, 2020. ”Innfører hytteforbud”. Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-03-19. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/innforer-hytteforbud/id2694262/> (hämtad 2021-08-08).
- HOD & KD, 2020. ”Forskrift om gjenåpning av barnehager og skoler”. Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-04-17. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/forskrift-om-gjenapning-av-barnehager-og-skoler/id2698003/> (hämtad 2021-05-18).
- HOD, JD & UtD, 2020. ”Regjeringen kan forby opphold på fritidseiendommer og fastsetter tydelige regler for karantene og isolasjon. Reglene om karantene for personer som kommer fra utlandet er også endret”. Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-03-15. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-kan-forby-opphold-pa-fritidseiendommer-og-fastsetter-tydelige-regler-for-karantene-og-isolasjon/id2693647/> (hämtad 2021-08-08).
- HS = *Helsingin Sanomat*, 2020a. ”Yli 500 hengen tilaisuudet perutaan, harrastustoiminnan rajoittamista suositellaan – lue täältä kaikki hallituksen päätökset koronavirukseen liittyen”. Nyhetsartikel skriven av Teemu Luukka & Laura Kukkonen. 2020-03-12. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006436431.html> (hämtad 2021-08-09).
- HS = *Helsingin Sanomat*, 2020b. ”Uusimaa eristetään muusta Suomesta kolmeksi viikoksi – Marin vetoaa mökkiläisiin: Palatkaa koteihinne”. Nyhetsartikel skriven av Teemu Luukka & Elina Pikkarainen. 2020-03-25. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006452847.html> (hämtad 2021-08-09).
- Hs. 01125-2020. *Hemställan om föreskrifter för att begränsa samhällsspridning av covid-19*. FHM:s hemställan till Ju. 2020-03-11. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/cabb204398bc421b8a7fb>

- [6e06ced26c8/hemstallan-av-foreskrifter-for-att-begransa-samhallsspridning-av-covid-19-arende-01125-2020.pdf](https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/6e06ced26c8/hemstallan-av-foreskrifter-for-att-begransa-samhallsspridning-av-covid-19-arende-01125-2020.pdf) (hämtad 2021-08-12).
- Hs. 01388-2020. *Hemstallan om ändring i förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar*. FHM:s hemstallan till Ju. 2020-03-27. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/2629180e77054438beaca6fe96034f6/hemstallan-om-andring-i-forordning-2020114.pdf> (hämtad 2021-08-12).
- HSLF-FS 2020:9. *Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och caféer m.m.* Föreskrift av FHM. 2020-03-24. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/0ac7c7d33c124428baa198728f813151/hslf-fs-2020-9-upphavd.pdf> (hämtad 2021-08-12).
- HSLF-FS 2020:12. *Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m.* Föreskrift av FHM. 2020-04-01. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/a1350246356042fb9ff3c515129e8baf/hslf-fs-2020-12-allmanna-rad-om-allas-ansvar-covid-19-tf.pdf> (hämtad 2021-08-12).
- HT = *Helsinki Times*, 2020. "Finnish government steps up response as coronavirus cases rise to 109". Nyhetsartikel skriven av Aleksii Teivainen. 2020-03-13. <https://www.helsinkitimes.fi/finland/finland-news/domestic/17434-finnish-government-steps-up-response-as-coronavirus-cases-rise-to-109.html> (hämtad 2021-08-09).
- JD & UtD, 2020. "Stricter border controls being introduced – Norwegian airports not closing". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-03-15. <https://www.regjeringen.no/en/aktuelt/stricter-border-controls-being-introduced/id2693624/> (hämtad 2021-05-18).
- Ju, 2020a. "Förordning om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar". Nyhetsartikel på RK:s hemsida. 2020-03-11. <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/forordning-om-forbud-mot-att-halla-allmanna-sammankomster-och-offentliga-tillstallningar/> (hämtad 2021-05-19).
- Ju, 2020b. "Ett tillfälligt förbud mot resor till EU via Sverige med anledning av covid-19". Pressmeddelande på RK:s hemsida. 2020-03-17. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/ett-tillfalligt-forbud-mot-resor-till-sverige-med-anledning-av-covid-19/> (hämtad 2021-05-19).
- Ju, 2020c. "Förlängning av det tillfälliga inreseförbudet till Sverige till och med den 31 augusti 2020 och lättnader i restriktionerna för fler resenärer". Pressmeddelande på RK:s hemsida. 2020-07-02. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/07/forlangning-av-det-tillfalliga-inreseforbudet-till-sverige-till-och-med-den-31-augusti-2020-och-lattnader-i-restriktionerna-for-fler-resenarer/> (hämtad 2021-05-18).
- KD, 2020a. "Regjeringen stanser ankomster av nye overføringsflyktninger". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-03-14. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-stanser-ankomster-av-nye-overforingsflyktninger/id2693597/> (hämtad 2021-08-07).

- KD, 2020b. "Skolene åpner for alle elever fra 11. mai". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-05-07. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/skolene-apner-for-alle-elever-fra-11.-mai/id2701512/> (hämtad 2021-05-18).
- KD, 2020c. "Regjeringen utvider åpningen av universiteter, høyskoler og fagskoler". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-05-07. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-utvider-apningen-av-universiteter-hoyskoler-og-fagskoler/id2701511/> (hämtad 2021-05-18).
- Krisinformation, 2020a. "Första bekräftade fallet av coronavirus i Sverige". Nyhetsartikel. 2020-01-31. <https://www.krisinformation.se/nyheter/2020/januari/forsta-bekraftade-fallet-av-coronavirus-i-sverige> (hämtad 2021-05-06).
- Krisinformation, 2020b. "Transportstyrelsen: Firande på studentflak förbjuds". Nyhetsartikel. 2020-05-14. <https://www.krisinformation.se/nyheter/2020/maj/firande-pa-studentflak-forbjuds/> (hämtad 2021-05-18).
- Krisinformation, 2020c. "Förbud mot allmänna sammankomster med fler än 50 personer". Nyhetsartikel. 2020-03-27. <https://www.krisinformation.se/nyheter/2020/mars/ytterligare-begransning-sammankomster/> (hämtad 2021-05-19).
- KUM, 2020. "Nu genåbner endnu mere idræt og foreningsliv". Pressmeddelande. 2020-06-06. <https://kum.dk/aktuelt/nyheder/nu-genaabner-endnu-mere-idraet-og-foreningsliv> (hämtad 2021-05-17).
- Local, The*, 2020a. "Coronavirus in Denmark: These are the recommendations for using public transport". Nyhetsartikel skriven av *The Local Denmark*. 2020-03-10. <https://www.thelocal.dk/20200310/coronavirus-in-denmark-these-are-the-recommendations-for-using-public-transport/> (hämtad 2021-05-18).
- Local, The*, 2020b. "Coronavirus: Danish health authorities advise against hugs and kisses as government requests cancellation of events". Nyhetsartikel skriven av *The Local Denmark*. 2020-03-06. <https://www.thelocal.dk/20200306/coronavirus-danish-health-authorities-advise-against-hugs-and-kisses-as-government-requests-cancellation-of-events/> (hämtad 2021-05-17).
- Local, The*, 2020c. "Coronavirus: Denmark turns away 149 travellers after closing border". Nyhetsartikel skriven av *The Local Sweden*. 2020-03-13. <https://www.thelocal.se/20200313/breaking-denmark/> (hämtad 2021-05-17).
- Local, The*, 2020d. "Museums, high schools and borders: Denmark's next reopening plans announced". Nyhetsartikel skriven av *The Local Denmark*. 2020-05-21. <https://www.thelocal.dk/20200521/museums-high-schools-and-borders-next-reopening-plans-announced/> (hämtad 2021-05-17).
- Local, The*, 2020e. "Denmark allows groups of 100 to gather again". Nyhetsartikel skriven av *The Local Denmark*. 2020-07-08. <https://www.thelocal.dk/20200708/denmark-allows-groups-of-100-to-meet-up-again/> (hämtad 2021-05-17).
- Local, The*, 2020f. "When will Norway's universities return to normal?". Nyhetsartikel skriven av *The Local Norway*. 2020-06-16.

- <https://www.thelocal.no/20200616/when-will-norways-universities-return-to-normal-2/> (hämtad 2021-08-02).
- LOV-2020-208 = LOV nr 208 af 17/03/2020. *Lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme*. Lag. <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/208> (hämtad 2021-08-04).
- Lovtidende A, 2020. "Lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (Udvidelse af foranstaltninger til at forebygge og inddæmme smitte samt sikring af kapacitetsmæssige ressourcer m.v.)". Lagartikel i offentlig tidskrift. 2020-03-17. <https://www.lovtidende.dk/api/pdf/213436> (hämtad 2021-08-04).
- NRK, 2020. "Første tilfelle av koronasmitte i Norge". Nyhetsartikel skriven av Marit Kolberg, Svein Vestrum Olsson, Kristian Elster, Philip Alan Lote, Ola Mjaaland & Sveinung Åsali. 2020-02-26. <https://www.nrk.no/norge/forste-tilfelle-av-koronasmitte-i-norge-1.14920058> (hämtad 2021-05-06).
- Prop. 2019/2020:172. *En ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen*
- Reuters, 2020a. "Denmark to ease restrictions next week after coronavirus lockdown". Nyhetsartikel skriven av Jacob Gronholt-Pedersen & Stine Jacobsen. 2020-04-06. <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-denmark-idUSKBN21O2LH> (hämtad 2021-05-17).
- Reuters, 2020b. "Denmark to allow public gatherings of 200 in August". Nyhetsartikel skriven av Jacob Gronholt-Pedersen. 2020-06-08. <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-denmark/denmark-to-allow-public-gatherings-of-200-in-august-idUSKBN23F0FI> (hämtad 2021-05-17).
- Reuters, 2020c. "Government bans Norwegians from traveling to cabins amid coronavirus". Nyhetsartikel skriven av Gwladys Fouche & Nerijus Adomaitis. 2020-03-19. <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-norway-cabins/government-bans-norwegians-from-traveling-to-cabins-amid-coronavirus-idUSKBN21631B> (hämtad 2021-05-18).
- RK, 2020a. "Strategi med anledning av det nya coronaviruset". Nyhetsartikel tillika strategidokument. 2020-04-07. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-arbete-med-coronapandemin/strategi-med-anledning-av-det-nya-coronaviruset/> (hämtad 2021-03-29).
- RK, 2020b. "Pressträff med statsministern". Videoklipp på Youtube från presskonferens med statsminister Stefan Löfven, socialminister Lena Hallengren, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson & rikspolischef Anders Thornberg. 2020-03-11. <https://youtu.be/QxmsRfQxXCc> (hämtad 2021-08-10).
- RK, 2020c. "Pressträff med statsministern den 27 mars 2020". Videoklipp på Youtube från presskonferens med statsminister Stefan Löfven, socialminister Lena Hallengren, inrikesminister Mikael Damberg, FHM:s generaldirektör Johan Carlson & rikspolischef Anders Thornberg. 2020-03-27. https://youtu.be/d_QoEJKjQK8 (hämtad 2021-05-19).
- Ritchie, Hannah, Esteban Ortiz-Ospina, Diana Beltekian, Edouard Mathieu, Joe Hasell, Bobbie Macdonald, Charlie Giattino, Cameron Appel & Max Roser,

- 2021a. "Coronavirus (COVID-19) Deaths" <https://ourworldindata.org/covid-deaths> (hämtad 2021-08-12).
- Ritchie, Hannah, Esteban Ortiz-Ospina, Diana Beltekian, Edouard Mathieu, Joe Hasell, Bobbie Macdonald, Charlie Giattino, Cameron Appel & Max Roser, 2021b. "Coronavirus (COVID-19) Cases" <https://ourworldindata.org/covid-cases> (hämtad 2021-05-05).
- RP 25/2020 rd. *Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet.* Proposition av FIR. 2020-03-24. https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Documents/RP_25+2020.pdf (hämtad 2021-08-09).
- S, 2020. "Nationellt besöksförbud på äldreboenden". Pressmeddelande på RK:s hemsida. 2020-03-31. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/nationellt-besöksförbud-på-aldreboenden/> (hämtad 2021-05-18).
- S, SB & UD, 2020. "Pressträff med statsministern 13 maj". Pressmeddelande på RK:s hemsida. 2020-03-15. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/05/pressträff-med-statsministern-13-maj/> (hämtad 2021-08-01).
- ScandAsia, 2020. "Finland install further measures to prevent the spread of the coronavirus". Nyhetsartikel skriven av Sofia Flittner. 2020-03-28. <https://scandasia.com/finland-install-further-measures-to-prevent-the-spread-of-the-coronavirus/> (hämtad 2021-08-09).
- SFS 2020:20. *Förordning om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas på infektion med 2019-nCoV*
- SFS 2020:114. *Förordning om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar*
- SFS 2020:115. *Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta*
- SFS 2020:162. *Förordning om ändring i förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar*
- SFS 2020:526. *Lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen*
- SM, 2020. "Trafiken över Finlands gränser begränsas - pensionerade gränsbevakare och poliser kan kallas in". Pressmeddelande på FIR:s hemsida. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1410869/suomen-rajaliikennetta-aletaan-rajoittaa-elakkeella-olevia-rajavartijoita-ja-poliiseja-voidaan-kutsua-toihin> (hämtad 2021-05-20).
- SM, LVM & VV, 2020a. "Begränsningar i rörelsefriheten i Nyland - Regeringen beslutade om ytterligare åtgärder för att hindra spridningen av coronaepidemin". Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-03-25. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/uudellemaalle-liikkumisrajoituksia-hallitus-paatti-uusista-lisatoimista-koronaepidemian-leviamisen-estamiseksi> (hämtad 2021-05-17).
- SM, STM, VV & UM, 2020b. "Begränsningarna i närturismen avvecklas delvis, vid de yttre gränserna kvarstår begränsningarna". Pressmeddelande på FIR:s

- hemsida. 2020-06-11. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/lahimatkaillun-rajoituksia-puretaan-osittain-ulkorajoilla-rajotukset-pysyvat-ennallaan> (hämtad 2021-05-17).
- SMK, 2020. "Koronasituasjonen: Pressemøte om korona-viruset". Videoklipp på NOR:s hemsida från presskonferens med statsminister Erna Solberg. 2020-03-14. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/pressemote-om-korona-situasjonen/id2693602/> (hämtad 2021-08-07).
- SMK & HOD, 2020a. "Koronasituasjonen: Pressekonferanse om videre tiltak i håndteringen av korona-pandemien". Videoklipp på NOR:s hemsida från presskonferens med statsminister Erna Solberg, hälso- och omsorgsminister Bent Høie, FHI:s avdelningsdirektör Line Vold, HD:s tillförordnade biträdande hälsodirektör Espen Nakstad & justitie- och beredskapsminister Monica Mæland. 2020-03-24. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/pressekonferanse-om-det-videre-arbeidet-med-korona-pandemien/id2694656/> (hämtad 2021-08-08).
- SMK & HOD, 2020b. "Koronasituasjonen: Pressekonferanse om nye tiltak for å bekjempe koronaviruset". Videoklipp på NOR:s hemsida från presskonferens med statsminister Erna Solberg, hälso- och omsorgsminister Bent Høie, HD:s hälsodirektör Bjørn Guldvog & FHI:s direktör Camilla Stoltenberg. 2020-03-12. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/pressekonferanse-om-nye-tiltak-for-a-bekjempe-koronaviruset/id2693286/> (hämtad 2021-08-07).
- SMK & HOD, 2020c. "Tiltakene mot koronavirus videreføres". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-03-24. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tiltakene-mot-koronavirus-viderefores/id2694682/> (hämtad 2021-05-18).
- SMK, BFD, HOD, KUD & KD, 2020a. "Regjeringens plan og justering av koronatiltak". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-05-07. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringens-plan-og-justering-av-koronatiltak/id2701493/> (hämtad 2021-05-18).
- SMK, HOD, JD & UtD, 2020b. "Åpner for flere fritidsreiser mellom Norge og de nordiske landene". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-06-12. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/apner-for-flere-fritidsreiser-mellom-norge-og-de-nordiske-landene/id2706368/> (hämtad 2021-05-18).
- SMK, HOD & JD, 2020c. "Justering av koronatiltak fra 15. juni". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-06-12. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/justering-av-koronatiltak-fra-15.-juni/id2706388/> (hämtad 2021-08-02).
- SMK, HOD, NFD & UtD, 2020d. "Åpning for reiser mellom Norge og Europa". Pressmeddelande på NOR:s hemsida. 2020-06-25. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/apning-for-reiser-mellom-norge-og-europa/id2721165/> (hämtad 2021-05-18).
- SST, 2020. *Håndtering af COVID-19: Besøg på institutioner, hvor personer fra risikogrupper bor eller har langvarigt ophold*. Myndighetspublikation. Sagsnr. 04-0103-5. 2020-03-17. <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Corona/Bes%C3%B8g-p%C3%A5-institutioner-risikogrupper/Hndtering-af-COVID19--Besg-p-institutioner-hvor-personer->

[fra-risikogrupper-bor-eller-har-langvarigt.ashx?la=da&hash=BEF2B4DA7BDD9C0841F607BB38164B1E5E75E1BB](https://www.fir.fi/finland/england/2020-05-17/fra-risikogrupper-bor-eller-har-langvarigt.ashx?la=da&hash=BEF2B4DA7BDD9C0841F607BB38164B1E5E75E1BB) (hämtad 2021-05-17).

STM, 2020a. ”Social- och hälsovårdsministeriet ger regionförvaltningsverken anvisningar om att stänga läroanstalterna och förbjuda offentliga tillställningar för fler än 10 personer”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-03-17. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1271139/stm-ohjeistaa-aluehallintovirastoja-sulkemaan-oppilaitokset-ja-kieltamaan-yli-10-henkilon-yleisotilaisuudet> (hämtad 2021-08-11).

STM, 2020b. ”Social- och hälsovårdsministeriet uppdaterade anvisningen om förebyggande av coronavirussmitta vid enheter för vård och omsorg dygnet runt”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-05-15. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1271139/stm-paivitti-ohjetta-koronavirustartunnan-ehkaisysta-ymparivuorokautisen-hoidon-toimintayksikoissa-toimintakyky-ja-yhteydenpitoa-laheisiin-tuetaan-my> (hämtad 2021-08-02).

StM, 2020a. ”Coronavirus rammer hårdt - især ældre og kronisk syge”. Videoklipp på DKR:s hemsida från del av presskonferens med statsminister Mette Fredriksen. 2020-03-06. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/video-statsministeren-redegoer-for-nye-tiltag-angaaende-coronavirus/> (hämtad 2021-05-16).

StM, 2020b. ”Pressemøde om yderligere tiltag mod corona”. Videoklipp på DKR:s hemsida från presskonferens med statsminister Mette Fredriksen, hälso- och äldreminister Magnus Heunicke, SST:s direktör Søren Brostrøm, SSI:s yrkesmässiga direktör Kåre Mølbak, rikspolischef Thorkild Fogde & UdM:s direktör för organisation och medborgarservice Erik Brøgger Rasmussen. 2020-03-17. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoeede-i-spejlsalen-17-marts-2020/> (hämtad 2021-05-17).

StM, 2020c. ”20. april udvides første fase af genåbningen”. Pressmeddelande på DKR:s hemsida. 2020-04-17. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/aftale-vedroerende-udvidelse-af-den-foerste-fase-af-en-kontrolleret-genaabning/> (hämtad 2021-05-17).

StM, 2020d. ”Danmark åbner yderligere op fra 27. maj”. Pressmeddelande på DKR:s hemsida. 2020-05-21. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/aftale-om-yderligere-genaabning-i-fase-2/> (hämtad 2021-05-17).

StM, 2021. ”Nyt Indenrigs- og Boligministerium”. Pressmeddelande. 2021-01-21. <https://www.stm.dk/presse/pressemeddelelser/nyt-indenrigs-og-boligministerium/> (hämtad 2021-05-17).

STM & VV, 2020. ”Regeringen beslutade om rekommendationer för att bromsa coronavirusets spridning”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-03-12. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/regeringen-beslutade-om-rekommendationer-for-att-bromsa-coronavirusets-spridning> (hämtad 2021-05-17).

STM, VV & OKM, 2020a. ”Regeringen har i samverkan med republikens president konstaterat att undantagsförhållanden råder i Finland på grund av coronavirusutbrottet”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-03-16.

- https://valtioneuvosto.fi/en/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi?languageId=sv_SE (hämtad 2021-05-17).
- STM, VV & OKM, 2020b. ”Regeringen enades om lindringar av begränsningarna i fråga om sammankomster, förplägnadsrörelsers verksamhet och besöksrutiner”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-06-17. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/regeringen-enades-om-lindringar-av-begransningarna-i-fraga-om-sammankomster-forplagnadsrorelsers-verksamhet-och-besoksrutiner-1> (hämtad 2021-05-17).
- STM, VV & OKM, 2020c. ”Regeringen preciserade sina riktlinjer i fråga om antalet personer vid offentliga tillställningar utomhus från och med den 1 juli”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-06-11. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/hallitus-tarkensi-linjaustaan-ulkotilaisuuksien-yleisomaarista-1-7-alkaen> (hämtad 2021-05-17).
- STPS, 2020a. *Påbud til regionsrådet om at udstede forbud mod besøgendes adgang til sygehuse mv.* Brev till Danmarks samtliga regionsråd. Sagsnr. 35-1001-26. 2020-04-06. <https://stps.dk/da/nyheder/2020/aendringer-i-bekendtgoerelsen-om-besoegsrestriktioner-paa-sygehuse,-plejehjem-mv/~media/E58DC235E38A4C709AC5C740BA61D758> (hämtad 2021-08-05).
- STPS, 2020b. *Forbud mod besøgendes adgang til private sygehuse mv.* Brev till Danmarks privata sjukhus, föreningsägda specialsjukhus och kliniker, privata läkar- och specialistläkarkliniker o.d. med sängliggande patienter. Sagsnr. 35-1001-26. 2020-04-06. <https://stps.dk/da/nyheder/2020/aendringer-i-bekendtgoerelsen-om-besoegsrestriktioner-paa-sygehuse,-plejehjem-mv/~media/AD7FF7CA67114DB29098BA2A8DAF2E9E> (hämtad 2021-08-05).
- SUM, 2020. ”Regeringen åbner endnu mere op for besøg på blandt andet plejehjem og sygehuse”. Pressmeddelande. 2020-06-29. <https://sum.dk/nyheder/2020/juni/regeringen-aabner-endnu-mere-op-for-besoeg-paa-blandt-andet-plejehjem-og-sygehuse> (hämtad 2021-05-17).
- SVT, 2020. ”Danska regeringen: 'Pendla mindre – för att minimera smittrisen’”. Nyhetsartikel skriven av Fanny Borg. 2020-03-10. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/danska-regeringen-undvik-kollektivtrafik-i-rusningstrafik> (hämtad 2021-05-19).
- SÆM, 2020. ”Nye tiltag i forbindelse med coronavirus”. Videoklipp på DKR:s hemsida från presskonferens med hälso- och äldreminister Magnus Heunicke, SST:s direktör Søren Brostrøm, UdM:s direktör för organisation och medborgarservice Erik Brøgger Rasmussen, ErSt:s direktör Katrine Winding & rikspolischef Thorkild Fogde. 2020-03-03. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoeede/> (hämtad 2021-05-17).
- TEM, STM, VV & OKM, 2020a. ”Restaurangverksamhet begränsas och befogenheterna enligt beredskapslagen förlängs”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-03-31. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/ravitsemisliikkeiden-toimintaa-rajoitetaan-ja-valmiuslain-mukaisia-toimivaltuuksia-jatketaan> (hämtad 2021-05-17).

- TEM, SM, STM, VV & OKM, 2020b. "Ändringar i restriktionerna på grund av coronavirusepidemin från och med den 1 juni". Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-05-31. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/muutoksia-koronavirusepidemiaan-vuoksi-asetettuihin-rajoituksiin-1-kesakuuta> (hämtad 2021-05-17).
- THL, 2020. "Risk för coronavirussmitta i flera länder – försök att bromsa upp början av epidemin i Finland". Pressmeddelande. 2020-03-12. <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/-/risk-for-coronavirussmitta-i-flera-lander-forsok-att-bromsa-upp-borjan-av-epidemin-i-finland> (hämtad 2021-08-09).
- TS, 2020. "Stopp för flygningar mellan Sverige och Iran på grund av coronavirus". Pressmeddelande. 2020-03-02. <https://transportstyrelsen.se/sv/Nyhetsarkiv/2020/stopp-for-flygningar-mellan-sverige-och-iran-pa-grund-av-coronavirus/> (hämtad 2021-05-18).
- TV2, 2020a. "Dansker smittet med coronavirus". Nyhetsartikel skriven av Natali Braagaard. 2020-02-27. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2020-02-27-dansker-smittet-med-coronavirus> (hämtad 2021-05-05).
- TV2, 2020b. "Elever og offentligt ansatte sendes hjem - Kommer til at koste arbejdspladser, siger Mette Frederiksen" Nyhetsartikel skriven av Jakob Kjøge Bohr. 2020-03-11. <https://nyheder.tv2.dk/2020-03-11-elever-og-offentligt-ansatte-sendes-hjem-kommer-til-at-koste-arbejdspladser-siger-mette> (hämtad 2021-05-17).
- U, 2020. "Minister for Education on the Swedish decision to not close down schools". Nyhetsartikel på RK:s hemsida. 2020-06-18. <https://www.government.se/articles/2020/06/minister-for-education-on-the-swedish-decision-to-not-close-down-schools> (hämtad 2021-05-18).
- UdM, 2020a. "Denmark to further re-open borders and ease travel advice". Pressmeddelande. 2020-06-18. <https://um.dk/en/news/newsdisplaypage/?newsID=682B5B45-7FD2-4D2A-BDD8-22BC9ABCC62D> (hämtad 2021-05-17).
- UdM, 2020b. "New travel advice model for European countries takes effect". Pressmeddelande. 2020-06-25. <https://um.dk/en/news/newsdisplaypage/?newsID=C730AB75-D4D9-4310-9AF8-787AF4272F64> (hämtad 2021-05-17).
- VV, 2020a. "Regeringen utfärdade en förordning om upphävande – Begränsningarna i rörelsefriheten i Nyland är över". Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-04-15. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/hallitus-antoi-kumoamisasetuksen-uudenmaan-liikkumisrajoitukset-paattyivat> (hämtad 2021-05-20).
- VV, 2020b. "Regeringen har fastställt en hybridstrategi för hantering av coronakrisen och för att stegvis avveckla restriktionerna". Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-05-04. https://valtioneuvosto.fi/en/-/10616/hallitus-linjasi-suunnitelmasta-koronakriisin-hallinnan-hybridistrategiaksi-ja-rajoitusten-vaiheittaisesta-purkamisesta?languageId=sv_SE (hämtad 2021-05-17).
- VV, 2020c. "Befogenheter enligt beredskapslagen ska inte längre utövas – undantagsförhållandena upphör tisdagen den 16 juni". Pressmeddelande på

- FIR:s hemsida. 2020-06-15. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/valmiuslain-mukaisten-toimivaltuuksien-kaytosta-luovutaan-poikkeusolot-paattyvat-tiistaina-16-kesakuuta> (hämtad 2021-05-18).
- VV, 2020d. ”Regeringen fattade beslut om gränsfrågor, distansarbete och rekommendationerna för personer över 70 år”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-06-23. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/regeringen-fattade-beslut-om-gransfragor-distansarbete-och-rekommendationerna-for-personer-over-70-ar> (hämtad 2021-05-17).
- VV & OKM, 2020. ”Statsrådet fastställde genom ett principbeslut riktlinjerna för avveckling av begränsningarna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen från i går”. Pressmeddelande på FIR:s hemsida. 2020-04-30. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/valtioneuvosto-vahvisti-periaatepaatoksella-eilisen-linjauksen-varhaiskasvatuksen-ja-perusopetuksen-rajoitteiden-purkamisesta> (hämtad 2021-05-17).
- WHO, 2020. ”WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020”. Transkriberat tal av WHO:s generaldirektör Tedros Adhanom Ghebreyesus. 2020-03-11. <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> (hämtad 2021-04-12).
- Yle, 2020a. ”Coronavirus updates archive: 10 March - 10 April 2020”. Nyhetsarkiv sammanställt 2020-04-10. https://yle.fi/uutiset/osasto/news/coronavirus_updates_archive_10_march_-_10_april_2020/11307944 (hämtad 2021-08-09).
- Yle, 2020b. ”Regeringen: Grundskolorna övergår till distansutbildning fram till 13 april, daghemmen håller öppet - nu råder undantagsförhållanden i Finland”. Nyhetsartikel skriven av Eva Brunell & Bengt Östling. 2020-03-16. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/03/16/regeringen-grundskolorna-overgar-till-distansutbildning-fram-till-13-april> (hämtad 2021-08-09).
- Yle, 2020c. ”Regeringens presskonferens: Trafiken över Finlands gränser begränsas - flygplatser stängs”. Nyhetsartikel skriven av Bengt Östling. 2020-03-17. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/03/17/regeringens-presskonferens-trafiken-over-finlands-granser-begransas-flygplatser> (hämtad 2021-08-09).
- Yle, 2020d. ”Nylands gränser stängs men nödvändig pendling tillåten - så här påverkas du som bor i Nyland”. Nyhetsartikel skriven av Christoffer Kaksi & Alexander Beijar. 2020-03-26. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/03/26/nylands-granser-stangs-men-nodvandig-pendling-tillaten-sa-har-paverkas-du-som-bor> (hämtad 2021-08-09).
- Yle, 2020e. ”Thursday's papers: Uusimaa to be cordoned off, pension worries and airport health checks”. Nyhetsartikel. 2020-03-26. https://yle.fi/uutiset/osasto/news/thursdays_papers_uusimaa_lockdown_pension_worries_and_airport_health_checks/11276506 (hämtad 2021-08-09).
- Yle, 2020f. ”Riksdagen godkände regeringens nya förslag om att isolera Nyland – statsminister Marin: 'Begränsningarna börjar gälla redan i dag'”. Nyhetsartikel skriven av Bengt Östling, Carmela Walder & Saga Mannila. 2020-03-27.

- <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/03/27/riksdagen-godkande-regeringens-nya-forslag-om-att-isolera-nyland-statsminister> (hämtad 2021-08-10).
- Yle, 2020g. "Finland closes schools, declares state of emergency over coronavirus". Nyhetsartikel. 2020-03-16. https://yle.fi/uutiset/osasto/news/finland_closes_schools_declares_state_of_emergency_over_coronavirus/11260062 (hämtad 2021-08-12).
- Yle, 2020h. "Finland to relax some coronavirus restrictions on 1 June". Nyhetsartikel. 2020-05-04. https://yle.fi/uutiset/osasto/news/finland_to_relax_some_coronavirus_restrictions_on_1_june/11334859 (hämtad 2021-08-11).
- Yle, 2020i. "Nu är det klart: Nyland isoleras från resten av landet – polisen börjar kontrollera gränserna". Nyhetsartikel skriven av Saga Mannila. 2020-03-27. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/03/27/nu-ar-det-klart-nyland-isoleras-fran-resten-av-landet-polisen-borjar-kontrollera> (hämtad 2021-08-09).

8.2 Litteratur

- Almqvist, Gustav & Patric Andersson, 2020. "Carrots, sticks, sermons, and nudges during the pandemic". Handelshögskolan i Stockholm. Preprint. <https://www.hhs.se/contentassets/8d0724b30dc249458eb6ecced784cf26/a06.pdf> (hämtad 2021-05-14).
- Arentsen, Maarten J., 1998. "The Invisible Problem and How to Deal with It: National Policy Styles in Radiation Protection Policy in the Netherlands, England and Belgium" i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 211–229.
- Bemelmans-Videc, Marie-Louise, 1998. "Introduction: Policy Instrument Choice and Evaluation" i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 1–18.
- Bemelmans-Videc, Marie-Louise & Evert Vedung, 1998. "Conclusions: Policy Instrument Types, Packages, Choices, and Evaluation" i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 249–273.
- Bemelmans-Videc, Marie-Louise, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.), 1998. *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers.
- Conyon, Martin J., Lerong He & Steen Thomsen, 2020. "Lockdowns and COVID-19 Deaths in Scandinavia". 2020-06-01. Preprint. <https://ssrn.com/abstract=3616969> (hämtad 2021-04-19).

- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann Towns & Lena Wängnerud, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e uppl. Stockholm: Norstedts juridik.
- Frans, Emma, 2020. ”Emma Frans: Så tolkar du R-talet – nya siffran ingen katastrof” i *Svenska Dagbladet*. Nyhetsartikel skriven av doktor i medicinsk epidemiologi. 2020-05-14. <https://www.svd.se/sa-tolkar-du-viktiga-r-talet--nya-tyska-siffran-ingen-katastrof> (hämtad 2021-08-15).
- Goolsbee, Austan & Chad Syverson, 2021. ”Fear, lockdown, and diversion: Comparing drivers of pandemic economic decline 2020” i *Journal of Public Economics*, vol. 193, s. 1–8.
- Hadenius, Axel, 1984. ”Att belägga motiv” i Axel Hadenius, Roger Henning & Barry Holmström. *Tre studier i politiskt beslutsfattande*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, s. 148–183.
- Landry, Réjean & Frédéric Varone, 2005. ”The Choice of Policy Instruments: Confronting the Deductive and the Interactive Approaches” i Pearl Eliadis, Margaret M. Hill & Michael Howlett (red.) *Designing Government: From Instruments to Governance*. Kanada: McGill-Queen’s University Press, s. 106–131.
- Lemaire, Donald, 1998. ”The Stick: Regulation as a Tool of Government” i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 59–76.
- Lundquist, Lennart, 1987. *Implementation Steering: An Actor-Structure Approach*. Lund: Studentlitteratur.
- Nanda, Mehak, Aashima & Rajesh Sharma, 2021. ”COVID-19: A Comprehensive Review of Epidemiology and Public Health System Response in Nordic Region” i *International Journal of Health Services*, vol. 51, nr. 3, s. 287–299.
- Petridou, Evangelia, 2020. ”Politics and administration in times of crisis: Explaining the Swedish response to the COVID-19 crisis” i *European Policy Analysis*, vol. 6, nr. 2, s. 147–158.
- Pierre, Jon, 2020. ”Nudges against pandemics: Sweden’s COVID-19 containment strategy in perspective” i *Policy and Society*, vol. 39, nr. 3, s. 478–493.
- Rist, Ray C., 1998. ”Choosing the Right Policy Instrument at the Right Time: The Contextual Challenges of Selection and Implementation” i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 149–163.
- Sztompka, Piotr, 1991. *Society in Action: The Theory of Social Becoming*. Chicago, Illinois, USA: The University of Chicago Press.
- Sztompka, Piotr, 1993. *The Sociology of Social Change*. Oxford, England: Blackwell Publishers.
- Teorell, Jan & Torsten Svensson, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Toshkov, Dimiter, Kutsal Yesilkagit & Brendan Carrol, 2020. ”Government Capacity, Societal Trust or Party Preferences? What Accounts for the Variety

- of National Policy Responses to the COVID-19 Pandemic in Europe?”. 2020-04-29. Preprint. <https://doi.org/10.31219/osf.io/7chpu> (hämtad 2021-04-19).
- Vedung, Evert, 1998. ”Policy Instruments: Typologies and Theories” i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 21–58.
- Vedung, Evert & Frans C. J. van der Doelen, 1998. ”The Sermon: Information Programs in the Public Policy Process – Choice, Effects, and Evaluation” i Marie-Louise Bemelmans-Videc, Ray C. Rist & Evert Vedung (red.). *Carrots, Sticks & Sermons: Policy Instruments & Their Evaluation*. New Brunswick, New Jersey, USA: Transaction Publishers, s. 103–128.
- Weible, Christopher M., Daniel Nohrstedt, Paul Cairney, David P. Carter, Deserai A. Crow, Anna P. Durnová, Tanya Heikkila, Karin Ingold, Allan McConnell & Diane Stone, 2020. ”COVID-19 and the policy sciences: initial reactions and perspectives” i *Policy Sciences*, vol. 52, s. 225–241.
- Yarmol-Matusiak, Erica A., Lauren E. Ciprano & Saverio Stranges, 2021. ”A comparison of COVID-19 epidemiological indicators in Sweden, Norway, Denmark, and Finland” i *Scandinavian Journal of Public Health*, vol. 49, nr. 1, s. 69–78.

9 Appendix

Nedan följer fyra tabeller över de vidtagna åtgärderna i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Cellerna anger eget kodnamn, åtgärdens innebörd, typen av åtgärd, datumet för dess införande, vilken aktör som beslutat om den samt källorna till uppgifterna.

Röd färg avser skärpningar och grön färg avser lättnader. Blå färg avser informationsinstrument och gul färg regleringsinstrument.

När en åtgärd omvandlas från informations- till regleringsinstrument kodas inte rekommendationens upphävande som en åtgärd. När ett regleringsinstrument avskaffas och ersätts med riktlinjer kodas inte de nya rekommendationerna som åtgärder.

För förklaring av förkortningar av namn på offentliga institutioner hänvisas till förkortningsförteckningen.

9.1 Danmarks vidtagna smittskyddsåtgärder

Återvändande från riskområden ²⁴ bör självisoleras i 14 dagar. Arbetsgivare bör ersätta dem ekonomiskt.				
DK-0303-a	Information	3/3	SST	SÆM, 2020:5.18–7.33,1.45–2.02
Återvändande sjukvårds- och äldreomsorgsanställda från riskområden ²⁴ måste självisoleras i 14 dagar. Arbetsgivare ska ersätta dem ekonomiskt.				
DK-0303-b	Reglering	3/3	SST	<i>ibid.</i>
Evenemang med >1000 besökare rekommenderas skjutas upp eller ställas in.				
DK-0306	Information	6/3	DKR	Local, 2020b
Människor uppmanas undvika kollektivtrafik i rusningstid och leverantörerna uppmanas vidta åtgärder för att säkerställa att människor håller avstånd.				
DK-0310	Information	10/3	DKR	Local, 2020a ; SVT, 2020 ; DKR, 2020b
Evenemang med >100 besökare rekommenderas skjutas upp eller ställas in.				
DK-0311-1	Information	11/3	DKR	TV2, 2020b
Sjukhus och äldreboenden uppmanas införa skärpta besöksrestriktioner.				
DK-0311-2	Information	11/3	DKR	<i>ibid.</i>
Flera offentliga inomhuslokaler (kulturinstitutioner, bibliotek m.m.) stängs.				
DK-0313-1a	Reglering	13/3	DKR	<i>ibid.</i>

²⁴ Vid tillfället avsåg riskområden Kina, Iran samt delar av Sydkorea och Italien.

Privata motsvarigheter samt nattklubbar, diskotek, barer m.fl. uppmanas stänga sina lokaler.				
DK-0313-1b	Information	13/3	DKR	<i>ibid.</i>
Alla offentligt anställda i icke-kritiska positioner skickas hem för distansarbete.				
DK-0313-2a	Reglering	13/3	DKR	<i>ibid.</i>
Privata arbetsgivare uppmanas ordna distansarbete för sina anställda.				
DK-0313-2b	Information	13/3	DKR	<i>ibid.</i>
Offentligdriven högre utbildning stängs.				
DK-0313-3a	Reglering	13/3	DKR	<i>ibid.</i>
Privat styrd högre utbildning rekommenderas stängas.				
DK-0313-3b	Information	13/3	DKR	<i>ibid.</i>
Gränserna stängs för alla utom medborgare och personer som bor eller arbetar i Danmark.				
DK-0314	Reglering	14/3	DKR	Local, 2020c
Offentligt drivna förskolor och skolor stängs. S.k. nödpasning erbjuds barn till föräldrar som inte finner någon annan lösning, inkl. föräldrar med samhällskritiska funktioner.				
DK-0316-a	Reglering	16/3	DKR	DKR, 2020a ; DN, 2020
Privata förskolor och skolor rekommenderas stängas. S.k. nödpasning erbjuds barn till föräldrar som inte finner någon annan lösning, inkl. föräldrar med samhällskritiska funktioner.				
DK-0316-b	Information	16/3	DKR	DKR, 2020a
Icke-nödvändiga besök på äldreboenden avråds ifrån. ²⁵ Eventuella besök bör vara korta, planerade och i enrum så att inga andra personer träffas.				
DK-0317	Information	17/3	SST	SST, 2020
Allmänna sammankomster med >10 personer förbjuds. Överträdelse bötfälls.				
DK-0318-1a	Reglering	18/3	DKR	StM, 2020b :6.56–7.24
Människor uppmanas inte heller träffa fler än 10 personer samtidigt privat.				
DK-0318-1b	Information	18/3	DKR	<i>ibid.</i>
Köpcentra, kaféer, nattklubbar, barer, frisörsalonger, tatueringsstudios, träningslokaler etc. tvingas stänga. Restauranger tvingas stänga sin servering men takeaway är tillåtet. Överträdelse bötfälls.				
DK-0318-2	Reglering	18/3	DKR	DR, 2020 ; StM, 2020b :7.58–9.13; BEK- 2020-224
Den tidigare rekommendationen att privata förskolor, skolor och högre utbildningsinstanser ska hållas stängda ersätts med ett krav om stängning.				
DK-0318-3	Reglering	18/3	DKR	BEK- 2020-217
Besöksförbud på äldreboenden.				
DK-0405	Reglering	5/4	DKR	BEK- 2020-372
Besöksförbud (med några undantag) på offentliga och privata sjukhus.				
DK-0406	Reglering	6/4	STPS	STPS, 2020a ; 2020b

²⁵ Åtgärden redovisas som en egen trots likhet med tidigare åtgärd, eftersom den, olikt DK-0311-2, riktar sig till allmänheten (de potentiella besökarna).

Förskolor och skolor för barn upp till femte klass öppnar.				
DK-0415	Reglering	15/4	DKR	Reuters, 2020a
Vissa verksamheter (bl.a. körskolor och frisörsalonger) öppnas upp.				
DK-0420	Reglering	20/4	DKR	StM, 2020c
Detaljhandeln tillåts öppna.				
DK-0511	Reglering	11/5	DKR	DKR, 2020c
Restauranger tillåts öppna serveringen, vid följande av vissa riktlinjer.				
DK-0518-1	Reglering	18/5	DKR	<i>ibid.</i>
Skolornas årskurs 6–10 öppnar.				
DK-0518-2	Reglering	18/5	DKR	<i>ibid.</i>
Bibliotek och trossamfundslokaler tillåts öppna vid följande av riktlinjer.				
DK-0518-3	Reglering	18/5	DKR	<i>ibid.</i>
Inresereglererna lättas något för nordiska och tyska affärsresenärer, sommarhusägare och personer med nära relationer till danskar.				
DK-0525	Reglering	25/5	DKR	Local, 2020d
Gymnasieskolor, högre utbildning och föreningsliv såsom kulturskolor och scouter öppnar.				
DK-0527	Reglering	27/5	DKR	StM, 2020d
Lokaler för idrottsliv (t.ex. gym och spel- och simhallar) öppnas.				
DK-0608-1	Reglering	8/6	DKR	KUM, 2020
Persongränsen för allmänna sammankomster höjs till 50.				
DK-0608-2	Reglering	8/6	DKR	Reuters, 2020b
Gränserna öppnas för flertalet europeiska länder, undantaget bl.a. Storbritannien och merparten av Sverige.				
DK-0627	Reglering	27/6	DKR	UdM, 2020a ; 2020b
Besöksförbudet på äldreboenden hävs vid följande av riktlinjer.				
DK-0702	Reglering	2/7	DKR	SUM, 2020
Persongränsen för allmänna sammankomster höjs till 100.				
DK-0708	Reglering	8/7	DKR	Local, 2020e

9.2 Finlands vidtagna smittskyddsåtgärder

FIR uppmanar AVI att ställa in allmänna sammankomster med >500 personer, vilket AVI gör.				
FI-0312-1a	Reglering ²⁶	12/3	FIR, AVI	STM & VV, 2020 ; HT, 2020

²⁶ Regeringens uppmaning till AVI skulle kunna kodas som en informationsåtgärd, men eftersom AVI lyder under regeringsdepartementen (AVI, ([årtal ej angivet](#))), bedöms de ej haft beslutsförmåga att besluta annorlunda, varmed åtgärden i praktiken var en reglering, vertikalt paketerad.

Större evenemang anordnade av staten beslutas ställas in.				
FI-0312-1b	Reglering	12/3	FIR	STM & VV, 2020
Anställda, elever och barn som återvänder från utrikesresor uppmanas avtala med sin arbetsgivare respektive skola eller förskola om två veckors frånvaro.				
FI-0312-2	Information	12/3	FIR	<i>ibid.</i> ; HS, 2020a
Människor uppmanas begränsa sina sociala kontakter, förslagsvis genom distansarbete, om möjligt.				
FI-0312-3	Information	12/3	FIR, THL	STM & VV, 2020 ; THL, 2020
Människor uppmanas undvika resor, undantaget nödvändiga arbetsresor.				
FI-0312-4	Information	12/3	FIR	STM & VV, 2020
All icke-nödvändig verksamhet, t.ex. hobby- och fritidsverksamhet, uppmanas begränsas.				
FI-0312-5	Information	12/3	FIR	<i>ibid.</i>
Hemvändande finländare uppmanas försätta sig i karantän i två veckor.				
FI-0316-1	Information	16/3	FIR	STM <i>et al.</i> , 2020a
Människor uppmanas undvika onödig vistelse på allmänna platser.				
FI-0316-2	Information	16/3	FIR	<i>ibid.</i>
Offentliga lokaler av flera slag (muséer och andra kulturinstitutioner, bibliotek, simhallar m.fl.) stängs.				
FI-0316-3a	Reglering	16/3 ²⁷	FIR	<i>ibid.</i>
Privata och civilsamhällets motsvarande lokaler uppmanas stänga.				
FI-0316-3b	Information	16/3	FIR	<i>ibid.</i>
Besöksförbud på äldreboenden och (med några undantag) i vården införs.				
FI-0316-4	Reglering	16/3 ²⁷	FIR	<i>ibid.</i>
Arbetsgivare inom offentlig sektor ska förordna distansarbete i möjligaste mån.				
FI-0316-5	Reglering	16/3 ²⁷	FIR	<i>ibid.</i>
Personer över 70 år uppmanas försätta sig i karantänsförhållanden.				
FI-0316-6	Information	16/3	FIR	<i>ibid.</i>
FIR uppmanar AVI att stänga lokalerna till skolor på alla nivåer, vilket AVI gör. Förskolor och skolårskurs 1–3 hålls öppna endast för barn till föräldrar med kritiska yrken. Elever som behöver särskilt stöd undantas också från skolstängningen.				
FI-0318-1	Reglering ²⁶	28/3	FIR, AVI	<i>ibid.</i> ; STM, 2020a
FIR uppmanar AVI att begränsa allmänna sammankomster uppmanas till maximalt 10 personer, vilket AVI gör.				
FI-0318-2	Reglering ²⁶	16/3	FIR, AVI	STM <i>et al.</i> , 2020a ; SM, 2020 ; Yle, 2020h ; STM, 2020a

²⁷ Verkställdes möjligen först 18 mars efter att beredskapslagen tagits i bruk. En nyhetsartikel i Yle ([2020g](#)) antyder det, men huruvida dessa tre regleringar var beroende av beredskapslagen har jag ej lyckats belägga.

Gränserna stängs för alla utom medborgare och permanent bosatta i Finland.				
FI-0319	Reglering	19/3	FIR	STM <i>et al.</i> , 2020a ; Yle, 2020c
Restauranger, barer, nattklubbar, kaféer o.d. uppmanas stängas, förutom för takeaway-beställningar.				
FI-0325-1	Information	25/3	FIR	HS, 2020b ; Yle, 2020d
Människor uppmanas ej resa över landskapsgränsen till eller från Nyland (i vilket Helsingfors ligger), med vissa undantag, och Nylandsbor uppmanas återvända hem.				
FI-0325-2	Information	25/3	FIR	Yle, 2020d
Rörelsefriheten till och från begränsas, preliminärt t.o.m. 19/4. Förbudet gäller fritidsresor och ej arbetspendling eller vägande personliga skäl. Överträdelse bötfulls. Gränserna bevakas med polis och militär.				
FI-0328	Reglering	28/3	FIR	SM <i>et al.</i> , 2020a ; Yle, 2020i , 2020a
Restauranger , barer, nattklubbar, kaféer o.d. stängs, förutom för takeaway-beställningar.				
FI-0404	Reglering	4/4	FIR	TEM <i>et al.</i> , 2020a
Isoleringen av huvudstadsregionen Nyland upphävs prematurt. Onödiga inrikes resor avråds fortfarande ifrån.				
FI-0415	Reglering	15/4	FIR	VV, 2020a
Grundskolor och förskolor öppnas.				
FI-0514-a	Reglering	14/5	FIR	VV & OKM, 2020
Gymnasieskolor och högre utbildning tillåts öppna men rekommenderas att fortsatt hålla stängt terminen ut.				
FI-0514-b	Reglering	14/5	FIR	VV, 2020b
Vissa lättnader görs i särskilda fall i besöksförbudet på äldreboenden.				
FI-0515	Reglering	15/5	FIR	STM, 2020b
Persongränsen för allmänna sammankomster höjs till 50 och med särskilda arrangemang 500. Rekommenderad persongräns för privata tillställningar är 50.				
FI-0601	Reglering	1/6	FIR	TEM <i>et al.</i> , 2020b
Gränskontrollerna mot de baltiska staterna och övriga Norden exklusive Sverige slopas.				
FI-0615	Reglering	15/6	FIR	SM <i>et al.</i> , 2020b
I och med att undantagstillståndet upphör omvandlas besöksförbudet på äldreboenden och i vården till en avrådan.				
FI-0616	Reglering	16/6	FIR	VV, 2020c
Besöksavrådan på sjukhus upphävs och besök på äldreboenden kan nu utföras med särskilda skyddsarrangemang.				
FI-0617	Information	17/6	FIR	STM <i>et al.</i> , 2020b
Restauranger tillåts öppna upp med vissa begränsningar och riktlinjer.				
FI-0622	Reglering	22/6	FIR	<i>ibid.</i>
Rekommendationen att äldre ska undvika fysiska kontakter upphävs.				
FI-0623	Information	23/6	FIR	VV, 2020d

Allmänna sammankomster även över 500 personer tillåts, där avgränsning såsom separata läktardelar är möjligt.				
FI-0701	Reglering	1/7	FIR	STM <i>et al.</i> , 2020c
Inresebestämmelser lättas: Inresor utan kontroller tillåts från ett antal länder som ligger under ett visst gränsvärde gällande nya sjukdomsfall.				
FI-0713-1	Reglering	13/7	FIR	VV, 2020d
Begränsningar för restauranger avseende öppettider, antal besökare m.m. slopas.				
FI-0713-2	Reglering	13/7	FIR	STM <i>et al.</i> , 2020b

9.3 Norges vidtagna smittskyddsåtgärder

Besök på sjukhus och dygnet runt-boenden såsom äldreboenden avråds ifrån för bl.a. personer som varit i riskområden.				
NO-0306	Information	6/3	HD	HD, 2020b
Arbetsgivare uppmanas införa distansarbete.				
NO-0310	Information	10/3	HD	HD, 2020e
Evenemang med >500 deltagare rekommenderas ställas in eller skjutas upp.				
NO-0311	Information	11/3	HD, FHI	HD, 2020d
Skolor på alla nivåer stängs, förutom för barn till föräldrar med kritiska samhällsfunktioner				
NO-0312-1	Reglering	12/3	HD	HD, 2020f
Idrotts- och kulturrevenemang förbjuds.				
NO-0312-2	Reglering	12/3	HD	<i>ibid.</i>
Flera verksamheter (gym, frisörsalonger, simhallar osv.) tvingas stängas.				
NO-0312-3	Reglering	12/3	HD	<i>ibid.</i>
Besök på äldreboenden avråds numera ifrån för samtliga.				
NO-0312-4	Information	12/3	HD	<i>ibid.</i>
Människor uppmanas undvika fritidsresor och onödiga kollektivtrafikresor.				
NO-0312-5	Information	12/3	NOR	SMK & HOD, 2020b :10.51–11.16
Karantänskrav införs för hemvändande personer från alla länder utom Finland och Sverige. Gäller retroaktivt fr.o.m. 27/2. ²⁸				
NO-0313	Reglering	13/3	HD	FOR- 2020-03-12-271 ; FOR- 2020-03-13-287
Besöksstopp införs på alla sjukhus och övriga hälso- och omsorgsinstitutioner, undantaget i boendens egna lägenheter, där dialog med de boende krävs.				
NO-0314-1	Reglering	14/3	HD	HD, 2020b ; 2020c

²⁸ Kravet uppdateras att från 17 mars dels gälla även Finland och Sverige, dels straffbelägga överträdelse (FOR-[2020-03-15-295](#)), men innan dess stängs gränserna, varför skärpningarna ej redovisas som en egen åtgärd.

Det planerade mottagandet av kvotflyktingar stoppas.				
NO-0314-2	Reglering	14/3	NOR	KD, 2020a
Gränskontroller införs och gränserna stängs för icke-medborgare som saknar uppehållstillstånd.				
NO-0316	Reglering	16/3	NOR	JD & UtD, 2020
Människor förbjuds resa till sina semesterhus (s.k. hytteförbud) och överträdelser beläggs med böter alternativt fängelsestraff.				
NO-0319	Reglering	19/3	NOR	Reuters, 2020c
Sällskap utomhus rekommenderas inte bestå av fler än fem personer.				
NO-0324	Information	24/3	NOR	SMK & HOD, 2020c
Förskolor öppnas.				
NO-0420-1	Reglering	20/4	NOR	HOD & KD, 2020 ; Forbes, 2020
Hyttförbudet avskaffas och omvandlas till en avrådan.				
NO-0420-2	Reglering	20/4	NOR	Forbes, 2020
Skolårskurs 1–4 öppnas.				
NO-0427	Reglering	27/4	NOR	<i>ibid.</i> ; HOD & KD, 2020 ;
Den rekommenderade maxgränsen för privata sammankomster höjs till 20 personer och 50 personer för arrangemang med en ansvarig arrangör				
NO-0507	Information	7/5	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020a
Övriga skolårskurser (5–10 och gymnasium 1–3) öppnas, samt högre utbildningsinstanser för de ca 25 % studenter som har behov av det för att inte hamna efter i sina studier.				
NO-0511-1	Reglering	11/5	NOR	KD, 2020b ; 2020c
Några verksamheter (körskolor, bingohallar m.fl.) tillåts öppna.				
NO-0511-2	Reglering	11/5	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020a
Karantänsreglerna för norska affärsresenärer som rest i Norden slopas.				
NO-0601-1	Reglering	1/6	NOR	GP, 2020
Ytterligare några verksamheter (nöjesparker, simhallar för organiserad simning och barer) tillåts öppna.				
NO-0601-2	Reglering	1/6	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020a
Universiteten öppnas helt.				
NO-0615-1	Reglering	15/6	NOR	Local, 2020f
Arrangemang med upp till 200 personer tillåts.				
NO-0615-2	Information	15/6	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020a
Gränserna öppnas för fritidsresor från de nordiska länderna, undantaget vissa regioner framförallt i Sverige där kriterierna gällande antal sjukdomsfall m.m. inte uppfylls och var karantänskrav och inreserestriktioner fortsatt gäller.				
NO-0615-3	Reglering	15/6	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020b
Än fler verksamheter (gym, simhallar för alla) tillåts öppna.				
NO-0615-4	Reglering	15/6	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020c

Elitseriespel i fotboll tillåts återupptas, efter undantag i covid-19-föreskriften.				
NO-0616	Reglering	16/6	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020a
Karantänskrav hävs för ytterligare länder inom Schengen-området där smittspridningssituationen tillåter det.				
NO-0715	Reglering	15/7	NOR	SMK <i>et al.</i> , 2020d

9.4 Sveriges vidtagna smittskyddsåtgärder

Flygningar från Iran stoppas genom att trafikillståndet för flygbolaget Iran Air återkallas, efter en hemställan från FHM.				
SE-0302	Reglering	2/3	TS	TS, 2020
Onödiga besök i sjukvården och äldreomsorgen uppmanas undvikas.				
SE-0310	Information	10/3	FHM	FHM, 2020h
Allmänna sammankomster med >500 deltagare förbjuds. Överträdelse ger böter alternativt fängelsestraff för arrangören.				
SE-0312	Reglering	12/3	SER	SFS 2020:114 ; Ju, 2020a
En försiktig rekommendation om hemarbete lämnas: ”De arbetsgivare som har möjlighet att låta anställda arbeta hemifrån kan överväga att rekommendera detta.”				
SE-0316-1	Information	16/3	FHM	FHM, 2020i
Personer över 70 år bör begränsa sina sociala kontakter och undvika bl.a. butiker.				
SE-0316-2	Information	16/3	FHM	<i>ibid.</i>
Undervisning i gymnasieskolor och högre utbildning rekommenderas bedrivas på distans. (Regeringen möjliggjorde distansundervisning för gymnasieskolor genom en förordning 16/3.)				
SE-0317	Information	17/3	FHM	FHM, 2020f ; SFS 2020:115
Ett inreseförbud för alla länder utom EES och Schweiz införs, efter uppmaning från EU.				
SE-0319-1	Reglering	19/3	SER	Ju, 2020b
Inför påskhelgen uppmanas människor tänka efter huruvida inrikes resor är nödvändiga. (27/3 respektive 30/3 upprepar regeringen och SoS liknande budskap: stanna hemma och res inte i onödan.)				
SE-0319-2	Information	19/3	FHM	FHM, 2020e ; RK, 2020c :4.14–4.23; DM, 2020
Serveringsställen uppmanas säkerställa att trängsel ej förekommer och ej låta kunder serveras annat än sittandes vid ett bord.				
SE-0325	Information	25/3	FHM	HSLF-FS 2020:9
Persongränsen för allmänna sammankomster sänks till 50, efter hemställan från FHM. Överträdelse ger böter alternativt fängelsestraff för arrangören.				
SE-0329	Reglering	29/3	SER	FHM, 2020j ; SFS 2020:162 ; Krisinformation, 2020c

Arbetsgivare uppmanas ordna hemarbete för sina anställda om möjligt.				
SE-0401-1	Information	1/4	FHM	FHM, 2020k
Besöksförbud på äldreboenden införs.				
SE-0401-2	Reglering	1/4	SER	S, 2020
Allmänheten uppmanas undvika större sociala sammanhang och resande i rusningstid.				
SE-0401-3	Information	1/4	FHM	HSLF-FS 2020:12
Verksamheter uppmanas skapa förutsättningar för social distansering och butiker uppmanas begränsa antalet samtidiga besökare.				
SE-0401-4	Information	1/4	FHM	<i>ibid.</i>
Vissa lättnader görs i rekommendationerna om inrikesresor: Resor som motsvarar 1–2 timmars resa med bil avråds inte längre ifrån, givet att försiktighetsåtgärder fortsatt vidtas.				
SE-0513	Information	13/5	FHM	S <i>et al.</i> , 2020 :2.49–3.28, 8.22–9.15,12.05–12.52
Studentflaksåkande förbjuds, efter begäran av FHM.				
SE-0515	Reglering	15/5	TS	Krisinformation, 2020b
Avrådan från icke-nödvändiga inrikes resor upphävs.				
SE-0613	Information	13/6	FHM	FHM, 2020l
Rekommendationen om distansundervisning i gymnasieskolor upphävs. Den explicita distansundervisningsrekommendationen för högre utbildning upphävs också, men FHM understryker att de allmänna rekommendationerna för övriga samhället kan innebära att distansundervisning bör hållas till viss del.				
SE-0615	Information	15/6	FHM	FHM, 2020m
Serveringsställen förbinds säkerställa att besökare kan hålla ett smittskyddssäkert avstånd till varandra och organisera verksamheten i övrigt så att smittspridning förhindras.				
SE-0701	Reglering	1/7	SER	SFS 2020:526 :3§
Vissa lättnader görs i inresebestämmelserna varmed EU-medborgare med familjemedlemmar och personer med uppehållstillstånd inte längre behöver ha som syfte att återvända hem för att få komma in i landet.				
SE-0704	Reglering	4/7	SER	Ju, 2020c